

szombati és vasárnap
SZUBOTICA
CMAJ JOVIN TRG 3
Telefonok
Kiadóhivatal 8-59
Munkaadó 6-10, 6-16

NAPILÓ

Közzététel és eladás
negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinár
Közzététel
minden nap, hétfőn és
szombatnapon nem

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. MÁRCIUS 14.
CSÜTÖRTÖK

73. SZÁM

Faj és vallás

Hat év után összeült a magyarországi zsidó hitközségek képviselői, hogy a jövő évi zsidó kongresszust előkészítse és a zsidóság nagyjontosságú problémáit megvitassa. Az utódállamok magyar nevelésű zsidósága, sőt egyéb nemzeti kisebbségei is felfigyelnek erre a tényre, hiszen gyakran kerülnek szembe azzal a kérdéssel, hogy vajon a zsidóság nemzetiségi mivoltát az anyanyelv és a kultúra, vagy pedig más faji és történelmi körülmények határozzák-e meg. A magyarországi zsidó hitközségek képviselőit konferenciájára e tekintetben óvatosan kerüld az állásfoglalást, mégis mindárt a megnyitó ülésen olyan mozzanatok merültek fel, amelyek nemcsak érdekesek és jellemzők, hanem konkrét utmutatást is jelentenek az utódállamok magyar iskolázottsága zsidósága számára.

A konferencia elnöke, egy dús gazdag és a közgazdasági életben nagy tekintélyt reprezentáló báró, a vallás és lelkiismereti szabadság nevében a magyar zsidóság tiltakozását fejezte ki a mexikói és oroszországi üldözések miatt, egyben őszinte örömet nyilvánított a katolikus egyházi állam megalakulása fölött, amiben a vallás-erkölcsi eszme újabb nagy győzelmét látja. Vallás-erkölcsről és lelkiismereti szabadságról lévén szó, senki sem akadhat fenn rajta, hogy a magyarországi zsidóság, amely a vallását háborítatlanul gyakorolhatja, együttérzését manifestálja azokkal a katolikusokkal, vagy görögkeletiekkel, akik messze országokban elnyomatást szenvednek. Ámde a zsidóság Magyarországon tudvalevőleg nem vallási, hanem társadalmi, gazdasági és kulturális vonatkozásban van bizonyos jogkorlátozásoknak alávetve, amelyek azt mutatják, hogy a magyar faji többség a zsidókat a felekezeti jellegén túl egy külön fajt közösség tagjainak tekint. Báró Kohner Adolf nem beszélt sem a hivatalos Magyarország számlájára nem írható egyetemi veredésekről, sem a magyar törvényhozás hírhedt alkotásáról, a numerus claususról, amely megfélemlítésként is sárga folt a magyarországi zsidóság hátán. A boszorkányokról azért nem kell beszélni, mert nincsenek, a magyarországi zsidóság égő sebére azért nem, mert van. Más országok zsidósága nem itéli el ezt a taktikát és megértéssel vesz tudomást az opportunitásokról azokról a követelményeiről, amelyeket az ottani zsidó celebritások szem előtt tartanak. Másfelől azonban nem csodálható, ha az utódállamok magyar anyanyelvű zsidósága a maga nemzetiségének azt az értelmezését fogadja el, amelynek a magyar faji többség olyan meggyőző példáját szolgáltatja.

Közvetlenül az új államalakulások után a vajdasági, erdélyi és szlovénországi zsidóság tulajdonképpeni része a magyar kisebbséghez tartozónak érezte magát, mert a fajiság kritériumával kizárólag az anyanyelvet és kultúrát ismerte el. A magyarsággal való hosszú együttélés ebben a zsidóságban olyan beidegzettség teremtett, amelynek egyideig idegenszerű volt a zsidó népiség fogalma. Csak lassan vált fogékonnyá az utódállamok zsidósága a zsidó nemzetiségi elv iránt és kétségtelen, hogy ezt a fogékonyságot a magyarországi zsidóság helyzetének tanulságai izmosították meg. Magyar hivatalos körök azt hirdetik, hogy a magyarországi, sőt az utódállamokban élő magyar anyanyelvű zsidóság is a magyarság szerves alkotórésze, de intézményesen szeparálják a magyarságtól és a numerus clausus ghejtőjébe szorítják. Ezzel szemben az utódállamok kormányzata a zsidóságot nemzeti kisebbségként kezeli, de nem írt esorbát állampolgári jogain. Tíz év tapasztalatai alapján nem termézetes-e, hogy az utódállamok zsidóságának igényeit ez utóbbi álláspont inkább elgáncsolja ki, mint az a mentalitás, amely a zsidót Magyarország határain kívül a magyar kisebbségbe osztja be, de a magyar faji többségen belül másodrendű állampolgárnak bélyegzi?

A magyar zsidóság illusztris szószólója a kongresszust előkészítő országos konferencián védelmébe vette a mexikói katolikusokat, az oroszországi pravoszlávokat, de nem tartotta cél szerűnek, hogy a magyarországi zsidók sérel-

meit egy szóval is megemlítse. Ezt az önmegtartóztatást a kormány képviselőitől megjelent államtitkár azzal honorálta, hogy kiemelte a vallásos magyar zsidóság hazafias érdemeit és beszéde végén még a zsidó papi áldást is elmondotta: »Áldja meg önöket az Ur, tartsa meg önöket az Ur, könyörüljön meg önökön az Ur, fordítsa az Ur orcáját önök felé és adjon önöknek békességet.« Királyok, ha találkoznak, egymás katonaságának tábornokai egyenruháját viselik. Erre a szokásra emlékeztet az a kölesűnös előzékenység, hogy a magyar zsidók vezé-

re a Vatikán és Olaszország kibékülésének jelentőségét méltatja, a magyar kormány képviselője pedig mózesi áldást mond a zsidó gyülekezetre. Magát a problémát ezek a lélekemelően szolemni aktusok korántsem döntik el. A magyarországi zsidóság váltig hangoztatja, hogy ő nem faj, csak vallás, de a magyar faji többség ezt nem hiszi el és ez a kételkedés — mint az utódállamok zsidóságának metamorfózisán is észlelhető — óhatatlanul átragad magára a külön fajiság gondolata ellen hadakozó zsidóságra is.

Még nem történt meg a szubotica-i komeszár kinevezése

A bácskai tartományi főispánság cáfoló nyilatkozata

Szombori jelentés alapján megírta a *Bácsmegeyi Napló*, hogy a szubotica-i komeszár és a városi képviselőtestület tagjainak kinevezése már megtörtént és a kinevezett személyek névsorát egy-két napon belül nyilvánosságra hozzák. Erre a szombori jelentés alapján megírt közleményre a bácskai tartományi főispáni hivatal titkársága a következő helyreigazító nyilatkozatot küldte be:

»A sajtótörvény 9. szakasza alapján, b. lapjuk e hó 12. számában »Kinevezték Szubotica város kom-

szárját« cím alatt megjelent közleménnyel kapcsolatban, amely szerint a szombori újságírók felkeresték a bácskai tartományi főispán urat és a főispán ur kijelentette, hogy Szubotica város komeszárjának kinevezése már megtörtént és két-három nap múlva fog a kinevezés nyilvánosságra kerülni. Kérem, hogy megfelelő helyen lapjuk legközelebbi számában sziveskedjenek közölni, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak és ezért ezt megszüntessék. A bácskai tartományi főispánság titkári hivatalából.»

Kinevezték a Beogradban tárgyaló jugoszláv-román delegációk tagjait

Március 20-ikán ül össze a konferencia

Beogradból jelentik: A jugoszláv-román tárgyalások, mint ismeretes, március 20-ikán kezdődnek Beogradban. A külügyminisztérium kinevezte a delegáció tagjait. A delegáció vezetője *Baboties* Lujó dr. külügyminiszterhelyettes, tagjai *Pelivánovics* Tása kairói jugoszláv ügyvivő és dr. *Erhartics* külügyminiszteri osztályfőnök lesznek. A delegációt azonkívül szakértőkkel egészítik ki. A román kormány a román delegáció vezetésével *Filidor* Nikola beogradi román követet bízta meg. A román delegáció többi tagja Bukarestből fog Beogradba érkezni.

A konferencián a bűnösök kieserüléséről, a kölesű-

nös jogsegélyről egy polgári, mint bünvádi ügyekben, a koronaalósságok rendezéséről, a kettős megadóztatás elkerüléséről, a Duna és a Bega hajózásáról, az ármentesítő társulatok vagyonának felosztásáról, a nyugdíjkérdések rendezéséről, a nyugdíjalapok felosztásáról, az állampolgársági kérdésről, az utlevelek vízumozásáról és a levéltárakról fognak tárgyalni. A határforgalom szabályozására vonatkozólag külön konvenciót kötnek és előkészítik a kereskedelmi megkötésére vonatkozó anyagot is, a kereskedelmi tárgyalások azonban csak az új román vámtarifa életbelépte után kezdődnek meg.

Az egyiptomi kormány Anglia ellenére is megengedi a Graf Zeppelinnek, hogy átrepüljön Egyiptom fölött

Erdekes diplomáciai bonyodalmak a német kormányozható léghajó útjával kapcsolatban

Berlinből jelentik: A *Graf Zeppelin* küszöbönálló Földközi-tengeri útjával kapcsolatban az utóbbi hetekben diplomáciai bonyodalmak merültek fel, mert az angol kormány különböző politikai okok miatt nem adott engedélyt a *Graf Zeppelin*nek Egyiptom átrepülésére.

Újabb hírek szerint azonban az egyiptomi kormány nem volt tudomása az angol kormány döntéséről.

amely Egyiptomban nagy feltűnést keltett. Az egyiptomi külügyminiszter az ügyvel kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette:

— Kereskedelmi jellegű repülőgépek vagy léghajók számára kizárólag az egyiptomi kormány adhat engedélyt egyiptomi terület átrepülésére. Az egyiptomi kormánynak nincs tudomása olyan szerződés, vagy megállapodás fennállásáról, amely felhatalmazná az an-

gol kormányt arra, hogy beavatkozzék az átrepülési engedély megadásába.

Az egyiptomi kormány minden további nélkül megadja az átrepülési engedélyt a *Graf Zeppelin*nek,

ha a Zeppelin parancsnoka részéről a német kormány közvetítésével ilyen kérelem érkezik.

Londoni jelentés szerint a nyárra két új angol kormányozható léghajó készül el. A próbarepülést már májusban megtartják és ha az kielégítő eredménnyel jár, akkor a két léghajó június folyamán körülrepüli az angol szigeteket. Később az egyik léghajó Egyiptomba és Indiába repül és a legközelebbi ut az Atlanti Óceán átrepülése lesz. Az Óceán átrepülésére mind a két léghajó elindul és a kanadai kormány rövidesen megkezdte a léghajó leszállásához a kikötők építését.

A spanyol diákzavargás áttért Barcelonára

A tűzériskola parancsnokának fia halálos sebet kapott

Madridból jelentik: A *Primo de Rivera* lakása előtt lefolyt keddi diáktüntetések során a hivatalos rendőri jelentés szerint

huszonhat diákot tartóztattak le.

A palota előtti tér megtisztításánál leadott sortűz egyik sebesítette, a *segovai tűzériskola parancsnokának fia, halálát vívódik.*

A diákzavargások kedden Barcelonára is áttértek.

Az ottani iparművészeti főiskola négyszáz diákja úgy határozott, hogy általános sztrájkot kezd és nem jár el az előadásokra mindaddig, amíg a kormány nem teljesíti a diákság követeléseit.

Mint Párisból jelentik, a *Journal* madridi külön

tudósítójának jelentése szerint a diákok kedden délután újabb tüntetést rendeztek a fővárosban.

A tüntetők száma mintegy kétezer volt.

A közoktatásiügyi minisztérium épülete előtt gúnydalokat énekelték és ködöbásokkal fogadták az elősiető rendőröket, akik

kénytelenek voltak kardot rántani.

A Castellana-sétányon a diákok az ABC című lap szerkesztője előtt tüntettek és követelték be az épület ablakait.

A rendőrök a levegőbe lőttek.

Az egyik eltévedt golyó az egyik diákot a nyakán sebesítette meg. Este az Alcalá uccában a katonai kaszinó közelében újabb zavargás volt. A közönség a kávéházakba és az üzletekbe menekült.

A Kellogg-paktumhoz lesz hasonló a jugoszláv-görög szerződés

Karapanosz és Kumanudi tárgyalásai

Genéből jelentik: *Karapanosz* külügyminiszter, aki néhány nappal ezelőtt Genéből Párisba utazott, esütörtök délelőtt érkezik vissza.

Kedden este a jugoszláv delegáció szállásán *Kumanudi* helyettes külügyminiszter hosszasan tanácskozott *Palitisz* párisi görög követtel. A konferencián a jugoszláv-görög barátsági szerződésről tárgyaltak és a szerződést valószínűleg esütörtökön írják alá. Értesüléseink szerint

a jugoszláv-görög szerződés a Kellogg-paktumhoz lesz hasonló.

Karapanosz görög külügyminiszter és *Sumenkovic* Ilja, Jugoszlávia herni követe Párisban tárgya-

lásokat folytattak azzal a vasúti társasággal, amely a Szaloniki-gyógyvéljeli vonalat tartotta üzemben. A társaság néhány év előtt lemondott a vonal kihasználásáról és most olyan irányban folytattak tárgyalásokat, hogy engedjék át az egész vonalat Görögországnak, viszont

Görögország kötelezi magát, hogy Jugoszláviának kifizeti azt az összeget, amelyet Jugoszlávia adott a vasúti társaságnak.

Ezt a kérdést külön konvenció fogja rendezni és külön konvenciót kötnek a szaloniki szabadszónáról és a tranzit forgalomról is. Több függő kérdésről a tárgyalások még folyamatban vannak.

Elfogták a szekiesi postarablás tetteit

A rablók Topolán is több rablást követtek el

Topoláról jelentik: A topolai csendőrség hosszas nyomozás után veszedelmes rablóbandát tett ártalmatlanná, amelynek vezére *Kovács Károly hatvan éves szubotivai rovottmultu esavargó.* Ez a rablóbanda követte el a többek között a szekiesi postarablást is, amelyről annak idején részletesen beszámolt a *Bácsmegyei Napló.*

Néhány héttel ezelőtt történt, hogy éjnek-idején ismeretlen tettesek behatoltak a szekiesi postahivatalba, ahonnan

elvitték a pánccszekrényt.

A vakmerő rablást egy csendőrrjárőr még az éjjel felfedezte, azonnal megindította a nyomozást, de a rablók nem sikerült kézrekeríteni. A több méterméteres súlyú pánccszekrényt a falu szélén találták meg, kifosztva. Mint megállapították, fejszével törték fel és a benne levő tizenöt ezer dinárt magukhoz véve, nyomtalanul elmenekültek a tettesek. A nyomozás során derült ki, hogy a postarablók ugyanezen az éjszakán még egy rablást kíséreltek meg, behatoltak egy udvarba, ahonnan kocsit és lovat akartak elvinni, hogy a pánccszekrényt azon szállíthassák el. A zajra azonban figyelmes lett a gazda, aki kiment az udvarra, utána nézni, hogy kijár ott. Ekkor

az egyik rabló a fejszével feléje sujtott és ha idejében el nem ugrik, a fejsze kettéhasította volna a fejét.

A gazda elmenekült, fellármázta a szomszédokat, mire a rablók megszöktek, anélkül, hogy ez a vállalkozásuk eredménnyel járt volna.

A szekiesi csendőrség széleskörű nyomozást indított, de csak annyit tudott megállapítani, hogy a rablók valamelyik szomszédos községben laknak. Ezért értesítette a környékbeli községek csendőrségeit, többek között a topolai csendőrséget is, akik szintén megindította a nyomozást.

Ebben az időtáiban történt, hogy egy rablóbanda behatolt özevgy *Holló* Istváné topolai gazdálkodászonny tanyájára, ahonnan már épp szökni akartak a zsákmánnyal, amikor *Holló* észrevette őket és bírokra kelt velük. A küzdelem hevében *Holló* baltával súlyosan megsebesítette az egyik rablót, aki összeesett, míg a többi társai a segélykiáltásokra figyelmessé lett szomszédok elől elmenekültek. A megsebesült rablót szállították Topolára, ahol az a meglepetés érte a nyomozó hatóságokat, hogy az elfogott betörő

nem férfi, hanem férfitruhába öltözött nő, névszerint *Pap Jolán* malidjosi asszony,

aki lopásokért és betörésekért már többször volt büntetve. *Pap Jolán* kihallgatása alkalmával elmondta, hogy megszervezett rablóbandának a tagja és megnevezte büntetésait is, köztük *Kovács Károly* is, de míg a többieket sikerült elfogni, *Kovács*nak nem tudtak a nyomára jutni. A csendőrségnek ekkor már alapos gyanúja volt arra, hogy a szekiesi postarablást is ez a rablóbanda követte el. *Pap Jolán* és többi kézrekerült társa azonban tagadták, hogy ebben részük lett volna, de kijelentették, hogy *Kovács*nak valószínűleg része volt a szekiesi rablásban is. A csendőrség ezen a nyomon elindulva elfogta *Kovács* Károlyt, *Sárközi* Miklós rovottmultu esavargót és ennek sógorát *Lakatos* Lajos kártyossegédet, akik kulai lakosok. Kihallgatásuk alkalmával valamennyien beismerő vallomást tettek. A kihallgatások során kiderült, hogy *Kovács* Károly, aki nemrégben töltötte ki tíz évi fegyházbüntetését, *Kulán* felkereste *Sárközi* és azt az ajánlatot tette neki, hogy rabolják ki a szekiesi postahivatalt. *Sárközi* nyomban vállalkozott a kirándulásra és tervükbe beavatta sógorát *Lakatos* Lajost is, aki szintén hajlandónak mutatkozott a részvételre. Másnap este vonaton Szekiesre utaztak és az állomásról gyalog mentek be a három kilométernyire fekvő községbe. Este tizenegy óra volt, amikor hozzáfogtak tervük keresztülviteléhez. Behatoltak a postahivatal udvarára, majd *Sárközi* az egyik ablakot betörve, bemászott a hivatalhelyiségbe és belülről kinyitotta az ajtót, mire másik két társa is behatolt. A pánccszekrényt a folyosóra nyíló ablakon át emelték ki, majd a szomszédban lakó *Jancser* Pálóval gazdálkodó udvaráról egy kézi kocsit loptak és a súlyos pánccszekrényt ezen a kocsin szállították el. Utközben, minthogy a kézikocsin nehezen lehetett szállítani a szekrényt, megpróbálták kocsit és lovat lopni, de ez a tervük nem sikerült. Továbbhúzták tehát a kézikocsit és a falu végétől mintegy háromszáz méternyire jutottak, amikor hozzáfogtak a szekrény feltöréséhez. Baltával próbálták felhasználni, de a balta eltört. Erre mindhárman visszamentek a faluba,

sorra járták az udvarokat, hogy fejszét szerezzenek

és nagysokára találtak is egy hatalmas fejszét, amivel azután visszatértek a szekrényhez. Utközben valaki észrevette őket és gyanút fogva utánuk osont. Alig haladtak azonban néhány száz métert, amikor figyelmeztettek arra, hogy valaki követi őket és ezért a fejszével rátámadtak, mire az elmenekült. A fejszével sikerült a szekrényt feltörnők, a pénzt magukhoz vették és elosztották rajta. Az osztzkodás után kimentek

az állomásra, ahol *Kovács* elvált tőlük és gyalog Topolára ment. Itt egyik ismerősénél *Fütyü* Máriaánál rejtőzött el, míg két társa vonaton *Kulára* utazott.

A kézrekerült rablókat a csendőrség a nyomozás befejezése után beszállítja a szubotivai ügyészség fogházába.

Lesz-e román petróleum- állomás Noviszadon?

Két nagy bukaresti petróleumfinomító versenye a dunai lerakodóhelyért

Noviszadról jelentik: A város pénzügyi és gazdasági bizottsága kedden este dr. *Borota* Braniszláv polgármester elnökletével folytatta hétfőn félbeszakított ülését. Az ülés iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg, mert fontos városi ügyek szerepeltek a napirenden.

Elsőnek két bukaresti nafta és petróleumfinomító részvénytársaság telekátengedés iránti kérelmét tárgyalta a bizottság. *Izakovics* József noviszadi kereskedő a *Redevanta Societe Anonyme* bukaresti petróleumfinomító jogszámvai képviselője már a múlt évben kérvényt adott be a városhoz, amelyben két és fél holdnyi terület átengedését kérte a téli kikötő mellett, abból a célból, hogy ott a bukaresti cég 50-100 petróleum, illetve naftatank elhelyezésére alkalmas tartályokat építhessen.

A kérelmet annak idején elutasították azzal az indoklással, hogy a kért terület közvetlenül a város fölött van és a lerakodóhely egészségtelemné tenné a Duna vizét, sőt a közelben levő dunai strand fenntartását is lehetetlenné tenné.

Izakovics később a *Narodna Odbrana*tól, továbbá a hadügyi és belügyminisztériumtól szerzett ajánlásokat kérelme támogatására. Az ajánlásokban ezek a szervek fontos katonai érdekekre való hivatkozással javasolták a városnak a lerakodóhely engedélyezését, az engedélyt azonban ennek ellenére sem kapta meg eddig a *Redevanta*. *Izakovics* kérelmét a másodszeri elutasítás ellenére is fenntartotta, mert a kért terület nagy-művi megtakarításokat jelentene a vállalatnak az építkezési költségekben. A város a *Hadisziget* közelében ajánlott fel megfelelő nagyságú területet a tartályok számára, de a cég ezt nem fogadta el.

Közben az *Astor* egy másik bukaresti petróleumfinomító részvénytársaság is beadott egy kérvényt a városhoz, amelyben a vasúti hid fölött kért megfelelő terület átengedését hasonló célra. Amikor *Izakovics* az ajánlatról tudomást szereztek ők is most már harmadszor megújították kérelmüket és szintén a vasúti hid fölött kérték területet.

A gazdasági bizottságban a két kérelem nagy vitára adott alkalmat. Több felszólaló mindkét gyár kérelmének elutasítását javasolta, mert szerintük a vasúti hid közelében állandó tüzveszélyt jelentene a robbanó anyagokkal való manipuláció. Azonkívül ez a rész is felszagosan közel van a városhoz, úgyhogy a Duna vízének megromlása lehetetlenné tenné a vasúti hid mellett üszoda további fenntartását.

A bizottság végül is úgy határozott, hogy albizottságot küld ki a kérdés tanulmányozására és megbizta, hogy a bizottság legközelebbi ülésén konkrét javaslatot dolgozzon ki az ügyben. Az albizottság tagjai: dr. *Acamovics* István, dr. *Szefanovics* Zsárkó, dr. *Popovics* József és *Miroslavovics* Koszta városi képviselők, továbbá dr. *Markovics* Giga tanácsnok és *Plavszics* Nica főmérnök lettek.

Nagy vita keletkezett dr. *Momirovics* Vejkó főkapitány javaslata körül. A főkapitány azt indítványozta, hogy a főcecai élelmiszerpiacot a hadtestparancsnokság mögötti, ugynevezett halpiacon telepsék ki. A javaslat szerint az állatvásárt elhelyeznék erről a területről és itt tartanák ezután az élelmiszerpiacokat.

A felszólalók egy része rámutatott arra, hogy az élelmiszerpiac kihelyezése érzékeny károkat okozna a főcecai kereskedőknek és már ezért sem opportunus a kitelepítés.

A bizottság hosszabb tanácskozás után szintén albizottság kiküldésében állapodott meg. Az albizottság a legközelebbi ülésén fog jelentést tenni.

Végül a városi tanács javaslatát tárgyalta a bizottság, a fogyasztási adók részben való leszállításáról. Eszerint a pálinka és még néhány cikk fogyasztási adóját redukálnák. A városi tanács hajlandónak mutatkozik a redukció keresztülvételére, ennek ellenében azonban a városi közegetvannak a teherkocsikra és egyéb járművekre való kiterjesztését kívánja, hogy a bevétel esőkenését ezen a módon ellensúlyozza. A bizottság ezt a javaslatot is albizottsághoz utalta.

Dr. *Borota* Braniszláv polgármester ezután bejelentette, hogy esütörtök délután négy órára városi közgyűlést hívott egybe, amelynek tárgysorozatán fontos kérdések szerepelnek.

Ke rendeljen addig nyomtatványt, mig nem kéri arajau a oi a Minerva-nyomdától

Halbrohr László a bíróság előtt

Fivérei feljelentésére tizenegy vádpontból álló vádiratot adott ki ellene az ügyészség — A letartóztatott szubotikai földbirtokos, aki orvosszakértők jelenlétében tette meg vallomását, tagadja a vádakot

Csütörtökön folytatják a főtárgyalást

A szubotikai törvényszéken szerdán kezdődött meg Halbrohr László szubotikai földbirtokos bűnügyének főtárgyalása. Az eljárás Halbrohr László ellen fivérei, Halbrohr Mór és József földbirtokosok feljelentésére indult meg. Az államügyészség ebben az ügyben két vádiratot adott ki. Az első vádirat a következő eseteket teszi vád tárgyává: Halbrohr László édesanyja, özvegy Halbrohr Adolfiné birtokáról 1928 szeptember 1-én negyvenkét zsák komlót százhatvan ezer dinár értékben elulajdonított. 2. 1928 október 30-án fivére, Mór birtokáról, négy lánca földről felszedett és elvitetett kukoricaszárát, kétezer dinár értékben. 3. 1928 november 7-ikén egy tehent, amelyet fivére Mór adott tartásra Makam Misának, Makamtól elulajdonított. 1928 november 9-ikén fivére, József birtokán egy lakatot lefűrészelt és a padláról elvitt mintegy százhusz métermázsza kukoricát körülbelül harmincezer dinár értékben. 5. 1928 november 24-ikén fivére, József veresési szállásáról két sor kukoricakupot kétezeröttszáz dinár értékben elvitt.

A második vádiratban a következő hat pont szerepel: 1. 1928 június 22-ikén Mór fivérétől jogtalanul elulajdonított körülbelül huszonnégyezer dinár értékű követ. 2. 1928 szeptember 27-ikén József és Mór birtokán kukoricatörésekről fegyverrel a kezében megtiltotta hatvanöt lánca kukorica letörését és a termést mintegy száznyolcvanezer dinár értékben elulajdonította. 3. 1928 november 27-ikén Mór és József birtokáról kivágott négyezer dinár értékű akácfa. 4. 1928 október 28-ikén Mór birtokáról hét-nyolcezer darab tégla háromezer dinár értékben elvitt. 5. 1928 október 27-ikén nyolc napon belül gyógyuló könnyű testisértséget követett el József bátyján. 6. 1928 október 28-án ugyancsak nyolc napon belül gyógyuló könnyű testisértséget követte el Györi Dezső ellen.

A bűnügyben Halbrohr Lászlón kívül vádlóként szerepeltek még: Lisics Lázár martonosi földbirtokos, Jaramazovics Szevén és Antal és Gabrics Félix békői gazdálkodók, végül Halbrohr Miklós szubotikai szállító, akik ellen az ügyészség az orgazdaság vádját emelte, mert Halbrohr Lászlótól kukoricát, komlót és követ vásároltak. Halbrohr László november 30-ika óta vizsgálati fogságban van.

A főtárgyalást, amely iránt széles körben nyilvánult meg érdeklődés, Pavlovics István törvényszéki elnök vezette. A tanács tagjai Starcevic Máté és Vukicsyevics Márkó törvényszéki bírák voltak. A közvédat Makszimovics Szevetszláv államügyész, az

ügyészség vezetője képviselte. Halbrohr László védői dr. Dimitrijevic Drágo ügyvéd és dr. Jociés Milorad nyugalmazott főügyész. A másodrendű vádlottat ugyancsak dr. Dimitrijevic védte, a harmad, negyed és ötödrendű vádlott védelmét dr. Grabovac Pavle látta el, míg a hatodrendű vádlott védője Diamant Ernő dr. volt. A sorozott képviselőkben jelen voltak György Imre dr. Halbrohr Mór képviselőjében, dr. Miladinovic Szlobodán, mint Halbrohr József képviselője. Özv. Halbrohr Adolfiné dr. Horváth Mór képviselte.

Pavlovics István elnök reggel kilenc órakor nyitotta meg a főtárgyalást és ismertette a vádiratokat, majd a tanács szótlanul elő és megállapította, hogy a belidézettek kettő kivételével megjelentek.

Az érdemleges tárgyalás megkezdése előtt dr. Klein Ernő, aki szintén özv. Halbrohr Adolfiné képviselte, indítványt terjesztett elő, amely szerint kéri, hogy Halbrohr Lászlót emelbeli állapotának megvizsgálása végett utalják megfigyelésre egy elmegyógyintézetbe és ebből a célból napolják el a főtárgyalást. Amennyiben a bíróság ennek a kérelemnek nem adna helyt, indítványozza, hogy alkalmazzon a bíróság a tárgyalás folyamán két ellenőrző orvosszakértőt, a vádlott elmeállapotának megfigyelésére.

Dr. Makszimovics Szevetszláv államügyész elmentte az indítványt azzal, hogy Halbrohr László az egész vizsgálat alatt a legesekélyebb jelét sem adta annak, hogy nincs birtokában teljes szellemi képességeinek. Dimitrijevic Drágo dr. védő ugyancsak elmentte az indítványt, míg dr. Jociés Milorad védő a maga részéről nem emelt kifogást az ellen, hogy a tárgyalás folyamára a bíróság két ellenőrző orvosszakértőt rendeljen ki. A védők után maga Halbrohr László is hozzászólt ehhez a kérdéshez és kijelentette, nem hiszi, hogy az anyja ilyen indítvány megételére jogosította fel dr. Kleint, hogy őt elmegyógyintézetbe utalják, mert hiszen ezzel az egész jövőjét tönkretenné. Kijelentette, hogy ő teljesen normális, amiről a bíróságnak alkalma lesz a tárgyalás során meggyőződni. A bíróság úgy határozott, hogy nem ad helyt dr. Klein Ernő előterjesztésének, hogy a vádlottat elmegyógyintézetbe utalják, de ellenőrző orvosszakértőket kirendelt dr. Jeronics Riszto és dr. Barta Antal törvényszéki orvosszakértőket.

Ezekután az elnök öt vádlottat kiküldött a teremről és megkezdte Halbrohr László részletes kihallgatását.

Halbrohr László vallomása

Halbrohr László a bírói asztal elé állt és nyugodtan, minden szót megfontolva válaszolt az elnök hozzá intézett kérdéseire.

Az első kérdések arra vonatkoztak, hogy mikor halt meg a vádlott édesanyja, Halbrohr Adolf földbirtokos, mennyi vagyon maradt és hogyan történt a hagyaték felosztása.

Halbrohr László részletes felvilágosítást adott mindezekre nézve és elmondta, hogy atyja 1917. január 17-ikén szívizélhűdésemben váratlanul meghalt, anélkül, hogy végrendeletet hagyott volna hátra. Örökösök maradtak: az özvegy, ő a legifjabb gyermek, három bátyja: József, Mór, Imre és Eleonora nővére. Atyjuk vagyona volt: hétszáz lánca föld Békován és Mérgesen, az Aleksandrova ucca 9. szám alatti ház, a Nacional-szálloda, egy ház Budapesten, készpénzben mintegy negyszázezer korona és értékpapírok. Anyjuk a vagyon felét felosztotta a testvérek között egyenlő részben, mint apa részét. Neki a földek fele és a házak hasznélvezete maradt.

— Én nekem hatvanhat lánca föld jutott az elosztásnál — mondotta a vádlott — amit anyám hetven lánca kerekített ki. Anyánk a reá maradt 235 lánca földön maga gazdálkodott és mi is magunk kezeltük a saját birtokunkat. 1921-ben édesanyám átvette Debrecenben az új anyai ágon neki jutott mintegy hétszáz katasztrális holdnyi örökséget és hogy azt az agrárreform alól mentesítse, az itt levő 235 lánca földet Mór és József fivérem és én közöttem egyenlő részben felosztotta. A földekre azonban elidegenítési és megterhelési tilalmat táblázatokat és hasznélvezeti jogot kötött ki magának. A hasznélvezeti jogról később le kellett mondania, mert a debreceni földelket csak így tudta mentesíteni az agrárreform alól. Ekkor azonban fivéreimmel írást adtunk édesanyámnak, hogy neki mindenkor joga van a közöttünk utólag felosztott földet minden indoklás és kártérítés nélkül visszavenni, úgyhogy a földeken mi ténylegesen csak gazdálkodtunk, de az továbbra is anyánk tulajdona maradt.

Az elnök itt kérdést intézett a vádlottnak, hogy mikor és hogyan keletkezett testvéreivel a pampat-

var, amely a vád tárgyát képező bűnügyekhez vezetett.

A vádlott ezután hosszasan magyarázta, hogy őt gazdálkodása során súlyos veszteségek érték. Békován felépített egy tanját teljesen modern gazdasági berendezéssel, ami rengeteg pénzbe került. Felemeltette szerencsétlen házasságát, ami szintén lényegesen hozzájárult anyagi romlásához. Később bátyja, Imre unsozlására belement egy marhaszállítási üzletbe, amiről egymillió dinár kárt szenvedett. Mindezek a veszteségek azt eredményezték, hogy adósságai rohamosan szaporodtak és vagyoni viszonyai szanálása érdekében 1924-ben el akart adni negyvennégy lánca földet. Miután ennek a különálló birtokrésznek az eladásához anyja és fivérei hozzájárulására lett volna szüksége, ezt meg is szerezte, csupán József bátyja tagadta meg a beleegyezést. Ez a körülmény okozta — mondotta a vádlott — később bekövetkezett anyagi romlását, mert abban az időben a földek ára magas volt és így ő a negyvennégy lánca föld árával rendezhette volna minden adósságát. Miután József megakadályozta a föld eladását, Halbrohr László ahelyett, hogy adósságait rendezte volna, újabb adósságokba verte magát, közben a perek egész áradata zúdult rá és részint a horribilis kamatok, másrészt a rengeteg ügyvédi és perköltségek azt eredményezték, hogy tartozásai 1926-ig hárommillió dinárra szaporodtak. Ekkor már az a helyzet állott elő, hogy az egész száznegyvennégy lánca birtokát el kellett adni olyan időben, amikor a föld ára a felére esett.

Fivérek harca

A vádlott itt ismerteti a 141 lánca eladásának pontos körülményeit és ennek során elmondotta, hogy erős vonakodás után csak akkor írta alá a birtok eladására vonatkozó okmányokat, amikor édesanyja megígérte, hogy nyolcvan lánca földet ad neki az öregtanától gazdálkodásra. Ebből a nyolcvan lánca földből, amely már névleg fivérei birtokában volt, keletkeztek azután lözöttök az összekötések. A nyolcvan lánca birtok harmadát nyomban meg is kapott, amit halálhűtet paprikával, amikor azonban 1927. évi tava-

szán a további ötven lánca földet is követelte, kitört az ellentét közte és a fivérei között. Anyja, aki tudomással bírt az ellentétekről, nem akart beleavatkozni a veszekedésbe, hanem azt mondta, hogy egyezzenek meg egymással. Éppen ezért Magyarországra optált és 1928. tavaszán végleg Debrecenbe költözött.

— A földet felváltva József és Mór művelte — mondotta a vádlott, — a termés hozamából kóteleve voltak hasznélvezetet fizetni édesanyjuknak, akinek soha egy parát sem adtak. Általában nem volt meghatározva, hogy a nyolcvan lánca kié, mindig az szántott rajta, aki előbb érkezett. 1928. tavaszán Mór szántotta fel a földet és bevetette kukoricával. Ekkor a vádlott a következőket mondotta a bátyjának:

— Szánthatsz és vethatsz, amennyit csak akarsz, de ezen a földön a termés az enyém, mert azt anyáknak nekem adta.

Az elnök itt öt pere szünetet rendelt el, amelyek leteltével Halbrohr Lászlót az egyes vádpontokra nézve hallgatta ki a bíróság.

A vádpontok

Az első vádpont a komló elulajdonítására vonatkozott. Halbrohr László hosszasan ismertette a komló ügyet, amelynek igen sok fordulata volt. Vallomásának lényege az, hogy ő már az édesanyja gazdálkodása idején is intézte a komlótermelés munkálatait és azt anyja távozása után is folytatta. A komlóügynek két része van. Az egyikben negyvenkét zsák komlóról van szó, amit a vádlott szedés után Lisics Lázár martonosi gazdálkodónál raktározott be, miután a kényes növény részére nem rendelkezett megfelelő helyiséggel, viszont Lisicsnek erre alkalmas helye volt. Ekkor változatos harc indult meg többszöri hatósági beavatkozással, helyszíni szemlékkel és zárgondnokok kinevezésével. Amikor félig meddig rendbe jöttek, folytatta a komlószedést és további nyolcvannégy zsákot szedtek le, amit tanujának padlásán helyezett el. Ezt a komlót különös körülmények között vitték el. Ugyanis őt a rendőrség letartóztatta és amikor másnap reggel kiszabadult, a padlás ajtaja fel volt törve, a komlót elvitték és még ma sem tudja mit történt vele. A Lisicsnél beraktározott negyvenkét zsák komlót zárgondnok közbejöttével eladták 18.600 dinárért és a pénzt takarékpénztárba helyezték. Neki csak annyi szerepe van a komlóügyben, hogy a munkásoknak huszonnégyezer dinárt fizetett ki, tehát lopásról az ő részéről szó sem lehet.

A kukoricaszár lopására vonatkozólag kijelentette, hogy egyetlen szárat sem vitt el, még kevésbé lopott. Viszont tény az, hogy a kukoricaszárát az ő szállásáról a bátyja vitette el.

Ami a vádak közül a legintótosabbat, a rablást illeti, és pedig, hogy 1928. szeptember 17-ikén József és Mór birtokán történt kukorica szedéskor fegyverrel kezében megtiltotta 65 lánca kukorica szedését és a termést, mintegy száznyolcvanezer dinár értékben elrabolta, kijelentette a vádlott, hogy már csak azért sem lehet rablásról szó, mert a kukoricaszedés három-négy hétig tartott, közben ismételtelen voltak helyszíni kiszállások a vizsgálóbíró és ügyész közbenjöttével, tehát rablásról nem lehet szó. Egyébként ez volt az a termés, amiről előre megmondotta bátyjának, hogy ne vessen az ő földjén, mert a termés az ővé lesz.

A kisebb vádpontokra nézve Halbrohr László a leghatározottabban kijelentette, hogy szó sem lehet lopásról, mert a legjobban meggyőződése szerint joga volt ahhoz az eljárásához, amelyet követett és ennek bizonyítására tanukat jelentett be, akik be is vannak idézve a tárgyalásra. Ami a testi sérteségekről szóló vádakot illeti, kijelentette, hogy egy újjal sem nyult bátyjához, sőt az lépett fel ellene támadóan. Györi Dezsőt sem bántalmazta, ő egyébként vissza is vonta ellene a feljelentést.

A többi vádlott

Halbrohr László után az orgazdasággal terhelt többi öt vádlottat hallgatták ki, akik sorra kijelentették, hogy nem volt és nem is lehetett tudomásuk arról, hogy Halbrohr László nem a saját tulajdonát adta el nekik. Ezt megelőzőleg is vásároltak tőle és mindig a birtok jogos tulajdonosának tekintették. Lisics Lázár martonosi gazda, akinek milliót érő vagyona van, kijelentette, hogy nem is vásárolt semmit Halbrohr Lászlótól, hanem az nála raktározta be megörzésre 300 métermázsza kukoricáját, amelyből egyetlen cső sem hiányzik. Ugyancsak megörzésre vette át a negyvenkét zsák komlót, amit zárgondnok közbenjöttével eladtak és a huszezer dinár vételárát ő maga helyezte el martonosi pénztárazatnál.

Jaramazovics Antun vádlott kijelentette, hogy ő csak beteg atyja helyett jelent meg kihallgatáson a vizsgálóbírónál, de nem vásárolt semmit Halbrohr Lászlótól.

Makszimovics Szevetszláv államügyész ezután eljettette a vádat Jaramazovics Antun ellen és így a bűnpernek öt vádlottja maradt.

A bíróság délután két órakor befejezte a vádlottak kihallgatását, majd Pavlovics elnök kijelentette, hogy csütörtök reggel fél kilenc órakor folytatják a főtárgyalást és pedig nem az emelbeli kísérletben, ahol az első nap tartották, hanem a földszinti nagy tárgyalási teremben.

Trockij birtokot vásárolt Franciaországban

A tavaszt Nizzában tölti a volt orosz népbiztos

Párisból jelentik: A *Petit Parisien* marseillei jelentést közöl, amely megállapítja, hogy komoly alapja van azoknak a híreszteléseknek, hogy *Trockij Dél-Franciaországban készül letelepedni.*

Trockij közvetítői révén birtokot vásárolt Tarassachan

és ugyanakkor letelepedési engedélyt kért a francia kormánytól. A kormány tárgyalta is ezt a kérdést, de a minisztertanács az az ellenvetés merült fel, hogy *Trockij* ellen még mindig érvényben van az amakidején hozott kiutasító végzés.

A lap úgy tudja, hogy *Trockij* március 17. és 20. között feleségével és fiának társaságában a svájci Montanaba utazik és ott várja be a beutazási kérvény elintézését. Ha az engedélyt megkapja, akkor Montpellierbe utazik és ott kisebb természetű operációnak veti alá magát.

Az áprilist és a májust *Trockij* Nizzában fogja tölteni, ahol az egyik szállodában már lakosztályt foglaltak le számára.

Tarassachan június havában telepedne le a volt népbiztos vezetésén.

Bécs diszhintóval, bandériummal, muzikaszóval fogadta Miss Európát

Simon Böske csütörtök délután érkezik Budapestre

Bécsből jelentik: Miss Európa szerdán reggel 9 óra 15 perckor megérkezett a Westbahnhofra. Ezekre menő tömeg várta a pályaudvaron *Simon Böske*-t. A Grand Hotel felé vezető uton a Mariahilferstrassen és az Opernringen is hatalmas tömeg várakozott. Az ünnepélyes fogadtatás abban az előcsarnokban történt, ahol a császári uralom idején az uralkodót fogadták.

Két zenekar, közte egy cigányzenekar játszott a pályaudvaron. Bécs városa diszhintót küldött *Simon Böske* elé. Miss Európa diszruhás leányok sorfala között vonult ki a pályaudvarról. Az utját virágokkal hintették be. Akcióba lépett a fényképezés és

filmriporterek nagy tömege is. *Beszélfilmre vették fel a cigányzenét és a tömeg óriási éljenzését.* A filmet azonnal továbbítják Amerikába.

Valóságos diadalmenet volt *Simon Böske* útja a Grand Hotelbe. Félnégykor a bécsi magyar borházban bankett volt, amelyen megjelent többek között a bécsi amerikai, francia és olasz követ, *Félix Salten*, az ismert író és a Concordia osztrák újságíróegyesület elnöke, *Liebschütz*.

Miss Európa csütörtök délelőtt 11 órakor indul el anyjával együtt Bécsből Budapestre, ahová délután 4 órakor fog megérkezni és ahol szintén ünnepélyesen fogadják.

Berlini mintára akarta két bécsi betörő kifosztani a prágai Légio Bank pénzszekrényét

A pince menyezeten ütött résen át jutottak a bankhelyiségbe a betörők, akiket azonban a rendőrök elfogtak

Prágából jelentik: A berlini Depositen-Bank kifosztóinak módszerével iskolát csináltak a körmonfont gonosztevők, akik a bank pincéjéből egy magukévita alaguton át jutottak a saféket rejtő pánccsoszobákba és tömörtelen értéket zsákmányoltak. Az a körülmény, hogy a berlini bankrablók a rendőrség a mai napig sem tudta elfogni, felbátorította a nemzetközi betörővilág vállalkozóbb szellemű csoportjait hasonló büncselekmények elkövetésére. Az elmúlt éjszaka

Prágában a Legio Bank szlzkovi fiókjának pénztárhelyiségében kísérelték meg a berlini iskolapélda követését.

A betörők ezáltal rajtavestettek és mielőtt céljukhoz, a kasszában őrzött tízenhárom millió koronához hozzájuthattak volna, a rendőrség rajtuk ütött és elfogta őket.

A szlzkovi Karls-Gassében, a 69. számú bérházban vannak elhelyezve a Legio Bank szlzkovi fiókjának helyiségei. Vasárnap hajnali három óra tájban a ház egyik lakója a pincéből jövő gyanus zűreire lett figyelmes. Értelmezte a rendőrszembet, aki a közeli őrszobából segítséget kért és nemsokára maroknyi rendőrsapat vette körül a házat, amelynek pincéjéből fény szivárgott. Felkeltették a háztulajdonost, akinek érdeklődtek, nem folyik-e valamilyen éjszakai munka a pincében. A tulajdonos mit sem tudott ilyenről, mire a rendőrök gyanújukban megerősítve indultak a pincébe, ahol betörőket sejtettek. Alig tettek pár lépést a pincerekeszek labirintusában, amikor egyikük a földön két férfikabátot talált. Mivel nem tudhatták, a pincének melyik részében rejtőznek a betörők és számolniuk kellett azzal is, hogy fegyveres ellenállásra találjanak, a rendőrszoba parancsnokától újabb segítséget kérte. Nemsokára nagyobb számú rendőrlégénység vonult ki és a rendőrök elállták a pince és a ház valamennyi kijáratát. Símek rendőrfelügyelő vezetésével két detektív és két rendőr indult el óvatosan a pince helyiségeinek felkutatására. Amint a bankhivatal alatti pincerekeszbe értek, a menyezeten egy nagy rést láttak, amelyen egy ember kényelmesen átférhet. Lélekzetfőtő csendben helyezkedtek el a rés körül és

revolvereket lővésre emelve figyeltek azt a két embert, akik a felső helyiségben a pénzszekrény körül foglalatostkodtak.

Látták, amint a betörők a pánccsoszobák kifurásán és kifosztásán dolgoznak. Minthogy a rendőrök életüket kockáztatták volna, ha a nyíláson át valamelyikük be-

merészkedik a bankhelyiségbe, úgy határoztak, hogy megadásra szólítják fel a betörőket. A rendőrsapat vezetője harsány hangon kiáltott fel a kasszafurókhoz:

— Adjátok meg magatokat! Körül vagytok véve, nincs menekülés! Ha ellenálltok, lövünk!

A pincéből felhangzó kiáltásra a betörők elugrottak a szekrény mellől. Halálos csendben tétek el a percek, míg egyszerre az egyik betörő lekiabált:

— Jertek csak fel... Majd megmutatjuk mi nektek!

A rendőrök vezetője ekkor figyelmeztette a betörőket, hogy lehetetlen a házból kimenekülniök, mert minden ajtónál rendőrök állnak s a házat is rendőrkordon veszi körül. A betörők egyideig még suttoztak, azután közölték a rendőrfelügyelővel, hogy megadják magukat. Egymásután ereszkedtek le a pincébe és ellenállás nélkül engedelmesen hagyták magukat megbilincselni. Zsebeikben föltött revolvereket találtak.

A betörők ártalmatlanná tétele után a detektívek felmentek a bank pénztárszobájába és megállapították, hogy

a lefűlt cinkostársak modern kasszafuró számmal több helyen kifosztották a pénzszekrényt.

de a pénzt tartalmazó rekeszig még nem jutottak el. A pénzszekrény mellett a földön egy föltött revolver hevert, mellette egy kis doboz, huszonhét tölténnyel. A betörők nyilván számoltak a meglepetéssel és felkészültek arra, hogy védeni fogják magukat. A pénztárszobában egyébként alapos munkát végeztek. Az egész éjszakát átdolgozták. A munkát a pincében kezdték olyképpen, hogy a pince menyezetébe rést üttek és azon át kuszáltak fel a bankba. Ott feltörték az íróasztalok fiókjait, az ajtókat és a fali szekrényeket. A kasszakulcsokat keresték és csak mikor fura-dásuk hiábavalónak bizonyult, vették elő furószerszámaikat.

A gonosztevőket egyenesen a rendőrigazgatóság-ra vitték, ahol megállapították, hogy

egyikük Souba Miksa harminchat éves lakás- és munkanélküli bécsi lakos, a másik Donnenbaum Hermann harminchat éves kereskedőse-géd, ugyancsak bécsi illetőségű.

A rendőrség nyomoz a kasszafurók esetleges bün-társai után.

A tojásexport megmentésére konferencia ül össze

Évről-évre csökken Jugoszlávia tojás-kivitele

Beogradból jelentik: Dr. *Franges Ottó* földművelésügyi miniszter március 15-ikére konferenciára hívta össze a nagyobb tojásexportőröket és a gazdasági szakértőket. A konferencia összehívására tulajdonképpen a svájci kormány az a rendelete adott okot, hogy ezentúl a Svájcba importált tojások minden egyes darabjára rá kell tenni a származást igazoló állami bélyegzőt. Így most a hatóságoknak sokkal nagyobb terük nyílik a tojás-kivitel és a tojásszortírozás ellenőrzésére.

Ezzel kapcsolatban a tojásexport katasztrófális hanyatlásának okairól fog tárgyalni a konferencia. A tojásexport megmentése igen sürgős feladat, hiszen az utóbbi években 660 millióról 460 millióra esett vissza Jugoszlávia tojásexportja és a tojás minősége a jugoszláviai baromfiállomány minőségének gyengülésével együtt romlott. Jugoszlávia azelőtt harmadik helyen állott a tojást exportáló államok között, de az export most állandóan csökken és előreláthatólag nemcsak Olaszország, hanem Bulgária, sőt Kína is megelőzi Jugoszláviát.

A földművelési miniszteriumban megtartandó konferencián azokról az intézkedésekről fognak tárgyalni, amelyekkel ezen a helyzeten segíteni lehet.

A kut titka

Egy szentai asszony titokzatos öngyilkossága — A rendőrség nyomozást indított a titokzatos öngyilkosság ügyében

Szentáról jelentik: A szentai rendőrség titokzatos öngyilkosság ügyében indított nyomozást. Özvegy *Eszes Mihályné* szentai jómódú asszonyt szerdán hajnalban holtan találták a háza udvarán álló nyírtó kútban. *Eszes Mihályné* kedden még a városban járt ügyes-hajos dolgait elintézésre véget, adót fizetett és viselkedéséből senki sem sejtette, hogy az öngyilkosság gondolatával foglalkozik. Az öngyilkosságot fogadott fia *Eszes János* huszonegy éves gazdálkodó vette észre, aki fellármázta a szomszédokat, értesítette a rendőrséget, ahonnan nyomban bizottság szállt ki a helyszínre. A rendőri bizottság tagjai megállapították, hogy a szerencsétlen asszony körülbelül hajnali három órakor vetette magát a kútba, ahol a feje az iszapba furdott.

A rendőrség kihallgatta *Eszes Jánost*, aki elmondta, hogy kedden éjjel kimaradt és csak a hajnali órákban tért haza meglehetősen ittas állapotban. Anyja várta és vacsorát adott neki, azután mindketten lefeküdtek. Reggel felé felébredt, de anyja nem volt a szobában. Rosszat sejtve ment ki az udvarra, ahol a kut mellett egy pár papucset és egy kendőt talált. A kútban azonban nem látott semmit és csak akkor tudta meg, hogy anyja öngyilkosságot követett el, amikor a szomszédok segítségével sikerült a kútból felszínre hozni a holttestet.

A rendőrség tovább folytatja a nyomozást annak megállapítására, hogy mi készítette a szerencsétlen asszonyt a végzetes lépésre.

Az összeomló ház maga alá temetett egy családot

Nagykanizsáról jelentik: Balatonboglár községben kedden hajnalban borzalmas szerencsétlenség történt. *Burics Károly* balatonboglári kőműves a múlt év őszén kis családi házat épített magának, amely nagy részét vályogból állt és alig volt benne néhány száz téglá. Az idő tél nagy hótömegei és a vizes talaj teljesen átázatták a házat úgy, hogy a ház egyik oldala kedden hajnalban három és négy óra között nagy robajjal összedőlt.

A szerencsétlenség álmában érte a családot. Közvetlenül az összeomlott fal mellett aludt a szobában *Burics Károly* és felesége *Ilász Erzsébet*, valamint az asszony rokona, *Ilász József* tízenkilenc éves fiatalember és a házaspár *Erzsi* nevű két hónapos kisleánya. A beomlás által okozott zajra a szomszédok összefutottak és azonnal megindították a mentési munkálato- kat, amelyeknek során először egy két éves kislány került elő a romok alól, véres fejjel, de még életben. Ezután *Burics Károlyné* anyját, a hatvan éves *Ilász Lajosné* találták meg, akinek a lába tört el, majd előkerültek a romok alól a katasztrófa halálos áldozatai. *Egy méternél is vastagabb kő és portó meg borította az ágyat, amelyben holtan találták meg Burics Károlyt és feleségét*, egy összetört divánon *Ilász József* holttestére bukkantak és az ágy mellett egy bölcsőben megtalálták a két hónapos csecsemő hulláját.

A vizsgálat adatai szerint a szerencsétlenséget a fal átvedesedése okozta és ezért csupán *Burics Károly* volt felelős, aki életével fizetett.

**Nagymosás
dacára
színházba**

jár Bölcs Kató ifjasszony. Nála megszünt a nagymosás minden kinja, a fárasztó rumplizás, dörzsölés és rengeteg időpocsékolás! Helyette RADION egymaga mos leggyorsabban!

**Kiméli
a ruhát!**

Egyházi vagy polgári házasság? A nők és az egyház ellene vannak a polgári házasságnak

Beogradból jelentik: Beogradban az utóbbi időben nagyon sokat beszélnek arról a harcról, amelyet a polgári és az egyházi házasság hívei vívnak egymással. Kormánykörökben néhány héttel ezelőtt felmerült az a terv, hogy Jugoszláviában is, mint más országokban, be kell vezetni a polgári házasság intézményét. A polgári házasság gondolatának a felvetése azonban szerbiai egyházi körökben igen nagy aggodalmat váltott ki és a pravoszláv egyház semmi körülmények között sem tartja megengedhetőnek a kötelező polgári házasság bevezetését.

A beogradi sajtóban az egyházi és a polgári házasság kérdésében már hetek óta vita folyik. Hozzászóltak már ehhez a kérdéshez a különféle társadalmi egyesületek vezetői, az egyes női korporációk elnökei, jogászok, papok és mindenki, akinek a szerbiai közélet irányításában bármilyen kis szerepe is van. Érdekes megállapítani, hogy amíg az egyházi nyilatkozatok kivételével majdnem mindenki a polgári házasság intézménye mellett nyilatkozott, addig a női egyesületek vezetői kivétel nélkül az egyházi házasság továbbfennmaradását követelték. A házasság intézményében a nők mindig a konzervatívabbak és a szerbiai nők is a házasságban szerzett pozíciójuk meggyengülését látják abban, ha a polgári házasság intézményét Szerbiában bevezetnék. A polgári házasság intézményével könnyebb lenne Szerbiában is a válás, ami nem érdeklik a nőket.

A szerbiai egyházi hatóságok a válóperek elbrátlásánál nagyon szigorúan járnak el és igen ritka esetben mondják csak ki a válást. A polgári házasságot, amint tudjuk, nem azért vezették be nagyon sok helyen,

mert az egyház kezéből ki akarják venni a házasság intézményét, hanem inkább azért, mert meg akarják könnyíteni a válást. A pravoszláv egyházak természetesen arra az álláspontra helyezkednek, hogy a házasságot nem szabad felbontani és éppen ennek következménye az a sok szerencsétlen házasság, amelyből éppen az egyházi bíróságok merev álláspontja miatt sokan nem tudnak kiszabadulni, pedig a házasság fenntartása sok esetben úgy a nőre, mint a férfira nézve csak szerencsétlenséget jelent.

Értesülésünk szerint, ha meg is valósítják a polgári házasság intézményét, azt nem olyan formában fogják bevezetni, mint ahogy az a Vajdaságban érvényben van, vagyis, hogy a polgári házasság mindenkire nézve kötelező, hanem a házasságkötésére bízni, hogy egyházi vagy polgári házasságot kívánnak kötni. Az eddigi tervek szerint a polgári házasságot nem külön anyakönyvi hivatalban fogják majd megkötni, hanem a szerbiai bíróságok kapnak felhatalmazást polgári házasságok kötésére. Az egész kérdés megoldása még nagyon kezdeti stádiumban van és a kérdés még nem érett meg annyira, hogy Szerbiában a polgári házasság megvalósításával hamarosan számolni lehetne, illetékes helyen azonban nagyon komolyan foglalkoznak a fakultatív polgári házasság megvalósításával, amelyre már a vegyes házasságok megkötése céljából is nagy szükség volna Szerbiában.

**Minden nőnek leghőbb vágya szép lenni,
Siessen hát Deszauka-krém-et venni!**

Szélhámosság — bundákkal

Egy budapesti főmérnök eladta a hitelbe vásárolt bundákat

Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség néhány nap óta több szőrmenagykereskedő cég feljelentésére nyomozást folytatott, amely egy érdekes szélhámosságról rántotta le a leplet. Megállapították, hogy karácsony táján több budapesti szőrmenagykereskedőhöz és szücskhöz egy ügynök állított be azzal, hogy nagyon jó vevője van, aki néhány bundát szeretne vásárolni. Az első üzletet a Dohány-uccal Bar-tos Mór-féle üzletben bonyolították le, ahol megjelent egy magát Pollák Sándor biztosító intézeti tisztviselőnek mondó fiatalember és egy több ezer pengő értékű bundát választott azzal, hogy Éder Róbert főmérnök, a budapesti Elektromos Művek műszaki tanácsosának megbízásából vásárol és váltóval fizeti ki a bundát.

A cég megbízottja felkereste Éder főmérnököt, aki elismerte a váltók valódiságát és azt is, hogy csakugyan neki vásárolták a bundát. Mivel a cég jó információkat kapott Éder vagyon helyzetéről, a váltók ellenében kiszolgáltatta a bundát.

Néhány hét múlva Pollák újból megjelent a cégnél és még két bundát vásárolt. Közben azonban Pollák a Károly-körúti Elkán Gyula cégnél is vásárolt Éder részére több mint kétezer pengő értékű bundát és ezt is váltóval fizette ki. Amikor a váltók lejártak és azokat fizetésre bemutatták, Éder főmérnök egyre halogatta a fizetést, míg végül kiderült, hogy nincs magánvagyon, mire a cégek visszakövetelték a bundákat. Éder azonban sem a bundákat nem tudta visszazárni, sem fizetni nem tudott, mire a megkárosított cégek hitelezési csalás címen feljelentették.

A nyomozás megállapította, hogy Éderék a belvárosi Rózsa-féle szűcsruháznál is vásároltak egy perzsa bundát és a nagyértékű bundákat azonnal elzalogosították, vagy eladták. Először Pollákot állították elő a rendőrségre, ahol beismerte, hogy ő volt a nagylábon élő Éder főmérnök pénzügynöke és miután most minden pénzforrásuk kiapadt, ezt a trükköt eszelték ki a pénzszerzésre, az összegben pedig megosztottak. Ezután a főmérnököt idézték be, de kiderült, hogy Éder közben a Schwarzer-féle idegszanatóriumba vételezte fel magát. Pollákot letartóztatták, az Éderre vonatkozó iratokat pedig áttették az ügyészségre.

TŐZSDE

Zürich, márc. 13. (Zárlat.) Beograd 9,1275, Páris 20,305, London 25,23 hétnyolcad, Newyork 519,975, Brüsszel 72,19, Milánó 27,22 egynyolcad, Madrid 77,55, Amszterdam 208,285, Berlin 123,375, Bécs 73,04, Szófia 3,7525, Prága 15,3975, Varsó 58,30, Budapest 90,645, Bukarest 3,09.

Beograd, március 13. (Zárlat.) London 276,96—276,16, Newyork 56,96—56,76, Brüsszel 792—783, Zürich 1097,40—1094,40, Milánó 299,34—297,34, Berlin 13,53—13,50, Bécs 801—798, Prága 169,15—168,35, Budapest 994—991.

Novszadi terménytőzsde, márc. 13. Buza bácskai 79—80 kg. 250—252,50, szerémi 79—80 kg. 250—255, bánáti paritás Vrsac 79—80 kg. 242,50—245. Zab bácskai, szerémi és szlavóniai 252,50—257,50. Tengeri bácskai és szerémi 272,50—275, bácskai és szerémi IV. V. 285—290, bánáti 270—272,50. Lisztek: Og és Og bácskai 345—355, kettes bácskai 325—335, ötös bácskai 305—315, hatos bácskai 282,50—287,50, hetes bácskai 270—275, nyolcas bácskai 210—215, korpa bácskai és szerémi jutásákokban 185—190, bánáti jutásákokban 182,50—185. Irányzat: szilárd, Forgalom: 73,50 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, március 13. Határidőüzlet: Buza októberre 27,12—27,27, zárlat 27,17—27,18, márciusra 26,24, májusra 26,90—27,02, zárlat 26,97—26,98. Rozs októberre 25,22—25,30, zárlat 25,26—25,28, májusra 25,15—25,26, zárlat 25,26—25,27, Tengeri májusra 29,72—29,88, zárlat 29,84—29,86, júliusra 29,50—29,60, zárlat 29,57—29,58. Készárupiac: Buza 26,30—27,40, takarmányára 26,20—26,85, kőes 28,50—29,50, tengeri 29,50—30,50, korpa 19—19,50, rozs 24,25—24,25, sörpára 27—29, zab 25,90—26,76.

Chicago terménytőzsde, március 13. Középarfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza március (126) 125 háromnyolcad, május (130 háromnegyed) 129 hétnyolcad, július (133 ötnyolcad) 132 háromnegyed. Tengeri március (96 hétnyolcad) 96 egynyolcad, május (100 háromnyolcad) 99 hétnyolcad, július (103 és fél) 103 egynyolcad. Zab március (47 ötnyolcad) 47 ötnyolcad, május (50) 49 hétnyolcad, július (49 ötnyolcad). Rozs március (111 egynyolcad), május (112 hétnyolcad), július (113 egynyolcad).

Winnipeg terménytőzsde, március 13. Középarfolyamok: Buza március (132 és fél) 131 hétnyolcad, július (134 és fél) 133 ötnyolcad, október (133 és fél) 132 háromnegyed.

HIREK

■ ■ ■

VÁROSI SZÍNHÁZ. Péntek, március 15: Jaroslav Kocian hegedűművész hangversenye. Jegyelővétel csütörtök, március 7-iktől.

*

— **A királyi kabinetiroda válasza a noviszadi mérnökegyesületnek.** Noviszadról jelentik: Az országos mérnökegyesület noviszadi szekciójának vasárnap tartotta évi közgyűlését, amelyről hódoló táviratot intéztek Öfelsége Alekszandar királyhoz. Öfelsége megbízásából a királyi kabinetiroda választotta hódoló táviratra, amelyben megköszöni a hűségnyilatkozatot. A válasz Plavics Nikolának, a mérnöki szekció elnökének címére érkezett.

— **Az igazságügyminiszter tanácskozásai.** Beogradból jelentik: Dr. Srsckies Milán igazságügyminiszter szerdán délelőtt meglátogatta Korosec Antun közlekedésügyi minisztert. Az igazságügyminiszter hosszabb ideig tanácskozott a közlekedési és a közoktatásügyi miniszterrel.

— **A Beogradi olasz követ a külügyminiszterhelyettesnél.** Beogradból jelentik: Galli beogradi olasz követ szerdán délelőtt felkereste Maszuranics Zselimir kereskedelmi minisztert, a külügyminiszter helyettesét. Az olasz követ hosszabb ideig tárgyalt a helyettes külügyminiszterrel.

— **Mihaldzsics Sztanoje szuboticaí főkapitány Szomborba utazott.** Mihaldzsics Sztanoje, Szubotica város főkapitánya szerdán reggel Matkovic Dobrica tartományi főispán hívására hivatalos ügyben Szomborba utazott. A főkapitány csütörtökön tér vissza Szubotica-ra.

— **Elfoglalta hivatalát az új szuboticaí határrendőrségi főnök.** Mesterovic Iván, az új szuboticaí vasúti és határrendőrségi főnök kedden átvette hivatala vezetését Predics Bogoljubtól, a határrendőrség eddigi főnökétől. Mesterovic Iván legutóbb a jeszenicei vasúti rendőrség vezetője volt. Predics Bogoljub szerdán Kragujeváca utazott, ahol az ottani szolgabírósnál kap beosztást.

— **Ljapesev bolgár miniszterelnök külföldre utazik.** Szófiából jelentik: A lapok értesülései szerint április elején a költségvetés megszavazása után Ljapesev bolgár miniszterelnök külföldre utazik. A miniszterelnök nemzetközi szerződéseket megkötéséről fog tárgyalásokat folytatni.

— **Az angol király már kihágatást tart.** Londonból jelentik: Az angol király az aránylag hűvösebb időjárás ellenére újabb egy óra hosszát tartózkodott villájában a királyné és egy orvos társaságában, majd mesterséges fénykezelésnek vetette alá magát. Kedélyállapota és közérzete állandóan javul és kedden már néhány embert kihallgatáson is fogadott. A tolokosi, amelyben a királyt a szabadba viszik, még néhai Viktória királynő tulajdona volt. Az uralkodó élete utolsó éveiben, amikor már nehezen tudott járni, nyilvános ünnepségeknél is használta és ezért történelmi ereklyeként őrizték a Buckingham-palotában.

— **Nyolcvanegymillió aranyfrank Albánia költségvetése.** Tiranából jelentik: Az abán kormány elkészítette az új költségvetést, amelyet Zogu király jóváhagyott. A költségvetés 81,670,000 aranyfrankot tesz ki, amelyből a hadügyi kadások 11,350,000 frankra ruznak. A költségvetést az albán parlament a bajram-ünnep után fogja letárgyalni.

— **A vasúti és táviróforgalom szabályozásáról tárgyaltak a piroti konferencián.** Pirotból jelentik: A jugoszláv-bolgár delegációk szerdán a vasúti és a táviróforgalom megkönnyítéséről tárgyaltak. A tanácskozás déli egy óráig tartott és utána a következő komüniké adták ki: »A vegyes bizottság mai ülésén tíz kérdést tárgyalt amelyek a vasúti és táviróforgalom szabályozására vonatkoznak. Minden kérdésben teljes megegyezés jött létre. A bizottság tagjai alkírták a nyolc előbbi ülést jegyzőkönyveit.»

— **Térden alul éró szoknya, nyakig zárt blúz.** Rómából jelentik: A közoktatásügyi miniszter körlevelében figyelmezteti az illetékes hatóságokat, hogy a tanítónők és az iskolásleányok öltözködésére vonatkozó utasításokat szigorúan be kell tartani. A rendelet kimondja, hogy a tanítónőknek és a leányoknak térden alul éró szoknyát, nyakig zárt blúz kell viselniük, az ujjaknak pedig csaklóg kell érnük. A tanítónők és a felsőbb osztályú leányok ruhájának sötét színűnek kell lennie.

— **Igazságügyi palota épül Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Dr. Borota Branislav polgármester szerdán felkereste dr. Ignjatovic Nikolt, a felelőviteli bíróság elnökét, akivel az igazságügyi palota építésének terveiről konferált. A bíróság hivatalai most a régi gimnázium épületében vannak és ezekre a helyiségekre a városnak sürgősen szüksége volna. Tervevették, hogy hútmillió dinár költséggel új díszes igazságügyi palotát építenek. Erre a célra a város ingyen területet engedne át. Dr. Ignjatovic Nikola a tárgyalásokról jelentést tesz az igazságügyminiszternek s annak véleményét kéri ki.

— **Körözöveget adtak ki a szrbóbráni »Fekete Kéz« ellen.** Noviszadról jelentik: A múlt évben Szrbóbránban nagy izalmat kellett, hogy ismeretlen levelező halállal fenyegette meg a község legmódosabb polgárait, akiktől 100.000 dinárt követelt. A leveleket a tettes »Fekete Kéz« aláírással látta el és véres hosszual fenyegetőzött, ha követelését nem teljesítik. Így többek között levelet kapott dr. Nikolic Tivadar orvos és Manojlovics Szevan főbírók is. A csendőrség széleskörű nyomozást indított és elfogtak egy levelet, amelynek írása hasonlított a »Fekete Kéz« fenyegető levelének vonalához. A gyamu így Susics Miodrag pénzügyőri alszemléstere terelődött, aki azonban nyomtalanul eltűnt a községből, aróint értesült az ellene indított nyomozásról. Szerdán a noviszadi vizsgálóbíró elfogatási parancsot adott ki Susics ellen.

— **Aprópénz helyett — vasdarabok.** Noviszadról jelentik: A noviszadi rendőrségre több feljelentés érkezett, hogy ismeretlen tettesek ötven darab két dinárossal álló pénzesomagokat váltanak be papírpénzre és amikor a csomagot felbontják, akkor derül ki, hogy két dinárosok helyett ugyanakkora nagyságú s ugyanolyan alakú vasdarabok vannak benne. Hymódon a fufangos család több noviszadi kereskedőt csapnak be. A rendőrség nyomozást indított a család kérekerítésére, de egyben figyelmezteti a községet, hogy pénzváltásnál legyen óvatosabb, a csomagot — bontsa fel és győződjék meg arról, hogy a csomagban valóban ércpénz és nem vasdarabok vannak.

— **Javul a bécsi kégyilkosság áldozatának állapota.** Bécsből jelentik: A kégyilkosság vádja miatt letartóztatott Singer Richard kereskedőt kedden délelőtt törvényszéki orvosok vizsgálták meg és megállapították, hogy súlyos légesdűhuruban szenved, magas láza van, egyelőre tehát a rablóházában marad. Rendőrök őrzése alatt. A súlyosan megsebesített Mátyás Emma állapota lényegesen javult. Az orvosok most már bízunk benne, hogy megmenethető az életnek.

— **A gyilkos rigai diák bünygyében megsemmisítették az ítéletet.** Bécsből jelentik: A bécsi legfelsőbb törvényszék szerdán foglalkozott Holzman Fülöp rigai egyetemi hallgató gyilkosságát bűnpérrével. Holzman ellen az a vád merült fel, hogy apiát az Alpkában letaszította egy szikláról, nehogy a szerencsétlen ember szörnyet halt. Az innsbrucki törvényszék Holzman tizévi fogházra ítélte, bár kézenfekvő bizonyítékok nem merültek fel ellene. A legfelsőbb törvényszék megsemmisítette az ítéletet és új tárgyalást rendelt el.

— **Szerencsétlenség egy katonai fürdőben.** Bukarestből jelentik: Halálos kimeneteli szerencsétlenség történt a csernoviczi helyőrség fürdőjében. A fürdő egyik csöve felrobbant, amikor a hátszercd legénye fürdött. A robbanás következtében szétmáló forró víz sok katonát leforrázott. Egy közlegény meghalt, egy pedig haladoklik.

— **Munkácsy Mihály egy ismeretlen képét érzí egy prágai szíatók festő.** Prágából jelentik: Mint a Vecerni List közli, egy Prágában élő szlovák festő birtokában Munkácsynak értékes festményére bukkantak, amelynek címe »Békésesabai parasztszalad.« A képet berlini német művész körök igyekeznek megszerezni és huszonötezer márkát ígérnek érte. A lap felszólítja a csehszlovák kormányt, hogy biztosítsa Csehszlovákia számára Munkácsy Mihály művét.

— **Egész Hollandia influenzás.** Amszterdamból jelentik: Az influenzajárvány, amely az egész világon esőkkenében van, Hollandiában most érte el tetőpontját. Ugyyszólván mindenki beteg egész Hollandiában. Tömegesen kaptak meg az influenzát az orvosok is, aminek az a katasztrofális következménye van, hogy rengeteg beteg ember nem kap orvost. Az illetékes hatóság most rendeletet adott ki, amely szerint az influenzás orvosokat betegségük tartama alatt szigorú orvosnövendékek is helyettesíthetik működésükben.

— **Pályázat a »Graficka Revija« négy borítólápjára.** A jugoszláviai grafikai munkások szövetségének központi kulturbizottsága pályázatot írt ki a »Graficka Revija« négy borítólápjára: 1929. május—június, július—augusztus, szeptember—október és november—december hónapokra. Szöveg: Graficka Revija — časopis za pouku i promicanje grafickog rada — izdaje Savez Grafickih Radnika Jugoslavije u Zagrebu — maj—juni (stb.) 1929. Kötelező szöveg: Graficka Revija, hó és év, a többi szöveg tetszés szerint. Nagyság 31×23 centiméter, legfeljebb két színben. A jutalmak összege 3000 dinár és pedig a négy első jutalom a 500 dinár és a négy második jutalom a 250 dinár. A két első és két második jutalomban részeseül a legjobb tipografiai szedőmunka és a két első és két második jutalmat kapja más technikai kivitelű legjobb munka (rajz, linoleum-metszet, litográfia stb.). Pályázhatnak a grafikai munkások szövetségének tagjai kívül az összes grafikusok és művészek. A pályázati munkák a »Graficka Revija« szerkesztőségének, Zagreb, Primorska ul. 2. legkésőbb április 1-ig küldendők zárt borítékban, jellegével ellátva; kisebb zárt borítékba helyezendő a jellege a pályázó teljes címével és nevével. A küldeményre rárandó: »Naticajna radnja.« A pályázati munkákat alkalmi zsüri fogja elbírálni. A jutalomnyertes pályázati munkák a kulturbizottság birtokában maradnak, a többieket kívánatra visszaküldik.

— **A bolgár király Sziléziaába utazott nővére meglátogatására.** Bécsből jelentik: Boris bolgár király egy-napos bécsi tartózkodás után kedd este továbbutazott a sziléziai Oppelnbe, hogy meglátogassa ottlakó nővérét.

— **Öngyilkos lett Kolozsváron egy volt magyar képviselő.** Kolozsvárról jelentik: Torma Miklós volt magyar országgyűlési képviselő kedden öngyilkosságot követett el. Torma Miklós hosszú idő óta teljesen visszavonulva, betegeskedve, megrókkantva élt. Többször emlegette, hogy öngyilkos lesz. Hozzártartozói tudták ezt és fokozott mértékben vigyáztak rá. Valamilyen ürügyvel az öreg kedden eltávolította szobájából az ápolónőt, elővette borotváját, átvágta a nyakát és mielőtt orvosi segítség érkezett volna, meghalt.

— **Óriási repülőgéppel kísérleteznek Amerikában.** Londonból jelentik: Az amerikai haditengerészet óriási repülőgéppel kísérletezik, amelynek huszonnégyhengeres motorja összesen 1500 lóerőt fejleszt. Remélik, hogy a repülőgép 350 mérföld óránkénti sebességgel fog haladni.

— **Elővezették a noviszadi postán az át nem vett csomagokat.** Noviszadról jelentik: A pénzügyigazgatóság közli, hogy a noviszadi postai igazgatóság 32. számú szobájában április 22-ikén és 23-ikán reggel nyolc órakor elővezetik azokat a postacomagokat, amelyeket a címzettek nem vettek át vagy nem találták meg és amelyeket a feladó sem volt hajlandó visszafogadni.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint változó, aránylag enyhe idő várható kisebb lecsapódásokkal és élénk szelekkel.

— **Leszállították a rézgálic és a kén behozatall vámját.** Noviszadról jelentik: A beogradi vámvezérgazgatóság táviratilag értesítette a noviszadi vámvámtait, hogy a rézgálic behozatall vámját a minimális 12 dináros alapról 6 dinárra szabályozták le. A kén- és kénvirág vámját 1.50 dinárról 75 parára szállították le. A rendelet azonnal életbe lép, de csak június harmincadikáig lesz érvényben. Ugyanezzel a rendelettel a vámvezérgazgatóság megszüntette a tökmag kivitelii vámját. Ez a rendelet vonatkozik a kivételre szánt elvámolt, de az ország határai túl nem jutott tökmagmennyiségekre. Abban az esetben, ha a szállító a vámtól már megfizette, a vámváma taklőteles a vám teljes összegét visszaadni.

— **Meggyilkolták a Páris-strassburgi gyorsvonat postavezetőjét.** Párisból jelentik: Epemay állomáson, a Páris után következő első nagyobb állomáson, kedd este meggyilkolta találták a Páris—strassburgi gyorsvonat postakocsijában Perin vonatvezetőt. Perin öt revolverlővérs érte. A tettes személyét teljes homály fedi. Epemayben négy utas szállott ki a vonatból és minden valószínűség szerint ezeknek egyike ölte meg a vonatvezetőt. Minthogy a postakocsiban mindent érintetlenül találtak, rablógyilkosság esete nem forog fenn. A gyilkosság valószínűleg bosszu műve volt.

— **Tizenhárom bankpanamlista ül a párisi fogházban.** Párisból jelentik: A napokban ismét nagy bankbotrány volt Párisban. Letartóztatták Marius Charaud bankigazgatót, aki több százezer frankot sikkasztott. Ő most már a tizenharmadik bankember, akik rövid időn belül letartóztatnak Párisban, Hanau asszony nyitotta meg a sort, utána következtek egy nagy cukorvállalat igazgatói, akik a jóvátételi operáció körül követtek el visszaéléseket, azután még egész sereg bankár és pénzeber. Most tizenhárom ülnek a híres Santé-fogházban. A nagyarányú bankbotrányok most már a francia kormányt is kezdik nyugtalanítani és állítólag törvényjavaslat készül, amely szabályozni fogja a részvényekkel folytatott üzletket.

— **Svengáli szuggesztíós szeánsza a Városi Színházban.** Érdekes pszichoszuggesztíós szeánszt rendez Svengáli mester, az európai híri szuggesztíór és telepata a Városi Színház hangversenytermében szombaton, március tizenhatodikán este fél kilenc órakor. A produkció felülemelkedik az átlagos és már jól ismert szuggesztíós mutatványokon, miután Svengáli tudományos alapon dolgozik és a legutóbbi időben Zürichben, Párisban, Bécsben és Budapesten a legelőkelőbb orfeumokban és varietékben lépett fel óriási sikerrel. Svengáli szuboticaí előadásának programja során bemutatja az éberszuggesztíó legújabb eredményeit, az állatok hipnotizálását, a gondolatátvitel és telepátia néhány érdekes esetét, autósuggesztíót, a zene útján való szuggesztíó és mint grafológus is bemutatkozik. A műsort Svengáli úgy állította össze, hogy abban komoly tudományos kísérletek és szórakoztató számok váltakoznak. A nagy érdekességüknek ígérkező előadásra jegyek már kaphatók a színházi pénztárnál.

A BÁCSMEGYEI NAPLÓRA

bármelyik naptól kezdve lehet előfizetni s az előfizető részéről a kedvezményekben

— A pénzügyminiszterium jóváhagyta a szubotícai selyemcsempészési ügyben kirott büntetést. A szubotícai vámhivatal néhány hónappal ezelőtt — mint ismeretes — nagy selyemszalagcsempészést leplezett le. A csempészésen tettenérték Krsztekánics Ráda szállítmányozási tisztviselőt, akit nyomban letartóztattak. Krsztekánics a nyomozás folyamán elmondotta, hogy a csempészést Bartha László gyáros megbízásából követte el, mire mindkettőjüket fejenként hatszáz ezer dinár pénzbüntetésre ítélte a szubotícai vámhivatal. A pénzbüntetés a pénzügyi törvény értelmében egy évi fogházra változtatható át és Krsztekánics Radának azonnal meg kellett kezdeni büntetése kifizetését. Krsztekánics és Bartha a vámhivatal ítélete ellen felfolyamodással éltek a pénzügyminisztériumhoz. A pénzügyminisztérium a napokban hozta meg második fokú ítéletét, amelyben mindkét ítéletet megerősítette és erről a szubotícai állámhivatal útján értesítette az elítélteket. Az elítéltek tizenöt napon belül jelenthetnek be semmisségi panaszt az államtanárhoz.

— Byrd új szárazföldet talált a Déli Sarkon, Newyorkból jelentik: Byrd órnagy a déli sarkvidéken új földet fedezett fel, amelyet Scott kapitány emlékeztére Scotland névre keresztelt el. A Scotland a King Edward VII. Land és a 80 fok 30 perc szélesség között fekszik.

— Vagonfosztogatók a vádlottak padján, Szomborból jelentik: A szombori törvényszéken szerdán tárgyalták Fier Antal, Albrecht Jován, Nagy Dániel, Farkas István, Pakai Imre és Peski Józsei földművesek bűnügyét. Az ügyészség azzal vádolta őket, hogy 1921-ben Bogojevóv több vagonot feltörték és nagyobb mennyiségű árut loptak el. A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után a vádlottakat elévülés címén felmentette.

— Zsírzsózával megmérgezte magát egy szombori asszony. Szomborból jelentik: Kedden délután zsírzsózával megmérgezte magát Pesi Max szombori kefekötő husz éves felesége. Az asszony férjétől különváltan élt és az öngyilkosságot azért kísérelte meg, mert férje nem akart beleegyezni a válásba. Súlyos állapotban szállították be a szombori kórházba.

— Tűz egy beogradi szövetárnyüzletben, Beogradból jelentik: Kedden dében tűz ütött ki Jovanovics Vaszilje Kralja Milana uccai szövetáru üzletében. Az üzlet lezart redőnyeim keresztül előtörő füstfellegeket a járőrök vették észre és telefonáltak a tűzoltóknak, akik percek alatt megjelentek a helyszínen és sikerült is lokalizálniuk a tüzet. Az áruáraktár egy része a lángok martaléka lett. A vizsgálatot megindították annak kiderítésére, hogy a tüzesetért terhel-e valakit felelősség.

— Jaroszlav Kocien hangversenye, Óriási érdeklődés előzi meg Jaroszlav Kocienak, a kiváló lengyel hegedűművésznek március 15-ikén, pénteken este a Városi Színház koncerttermében megtartandó hangversenyét, amelyen a világhírű művész gazdag és nívós műsorral lép a szubotícai közönség elé. A művészt csak nemrég innepelték Bécsben nagyszerű hangversenyén és egész Európában elismert és megbecsült neve van. A hangversenyre jegyek a színházi pénztárnál kaphatók.

— A cionisták szubotícai szervezetének tisztújító közgyűlése, Az országos cionista szervezet szubotícai csoportja vasárnap délelőtt tíz órakor a Bárány-szálló kistermében közgyűlést tart, amelynek napirendjén az új választmány és az országos gyűlésre kiküldendő megbízottak választása szerepel. A vezetőség kéri a tagokat, hogy a napirend fontosságára való tekintettel teljes számban jelenjenek meg a közgyűlésen.

— Betörőhajsza a beogradi uccákon, Beogradból jelentik: Izgalmas hajsza után fogták el szerdára virradó éjszaka egy betörőt. Éjjel egy óra tájban Petrovics Vlada igazságügyminisztériumi osztályfőnök lakása egyik szobájából gyamas zajt hallott. Átment a szomszéd szobába, amelynek ablakán abban a pillanatban ugrott ki egy ismeretlen férfi, aki azután futásnak eredt a néptelen uccán. A betörőre figyelmes lett Petrovics szolgája is, üldözőbe vette az ismeretlen, akit végül is izgalmas hajsza után több járőrök segítségével sikerült is elfogni, a betörőt beszállították a rendőrségre, ahol kihallgatták. Kiderült, hogy Verner Istvának hívják és betörésekért már többször volt büntetve. Ezúttal semmitsem tudott elvinni, mert alighogy hozzáfogott munkáihoz, megzavarták. Verner kihallgatása után letartóztatták.

— A Vajdaságban továbbra is katasztrális holdanként állapítják meg a katasztrái jövedelmet. Beogradból jelentik: Március tizenötről kezdve a katasztrái vezérigazgatóságban a katasztrái hányadosot megállapító bizottság, amely megállapítja a katasztrái tiszta jövedelem kulesát. Bosznia—Hercegovinában a katasztrái tiszta jövedelem helyett eddig a földérték alapján történt a megadóztatás, kivéve az erdőbirtokokat. Az ötvenkét boszniai járásban a helyi bizottságok már elkészültek a katasztrái hányados kiszámításával és most a minisztériumban működő állandó bizottság felül fogja bírálni ezt a munkát. A Vajdaságra nézve előreláthatólag nem térnek át a hektárszámításra, hanem a katasztrái tiszta jövedelmet ezután is katasztrális holdanként fogják számítani.

— Ehrlich születésének hetvenötödik évfordulója, Csütörtökön, március 14-ikén lesz hetvenöt éve, hogy Paul Ehrlich német orvosprofesszor, a szérumterápia egyik megalapítója, megszületett. Ehrlich professzor 1910-ben felfedezte a lues gyógyítását egész új és

eredményes irányba terelő Salvarsant, japán Hata nevű munkatársával együtt és ezzel világhírt szerzett nevének, 1908-ban megkapta a Nobel-díjat és a háború kezdetén 1915-ben halt meg.

— Kedvezően haladnak az egyezkedési tárgyalások a szubotícai börgyár és a hitelezők között. A szubotícai Industrija Koža D. D. fizetésképtelensége ügyében az egyezkedési tárgyalások már napok óta folynak. Az egyezkedési tárgyalásokat Heller Miklós, a noviszadi hitelezői védegyelet igazgatója vezeti Diamant Ernő dr. ügyvéd közreműködésével és értesülésünk szerint ezek a tárgyalások a legkedvezőbb mederben haladnak. A tárgyalások már olyan stádiumba jutottak, hogy valószínűleg a közeli napokban teljes egyezség jön létre a részvénytársaság és az összes hitelezők között.

— A jugoszláviai zsidó kántorok küldöttsége a vallásügyi miniszternél, Beogradból jelentik: A jugoszláviai zsidó kántorok szövetsége részéről Meisl elnök (Karlovac), Bassar József alelnök (Szubotica), Buchsbaum (Krizseveci), Fingerhut (Djakovó) és Grussmann (Beograd) dr. Alkalay Izsak országos grandrabbi vezetésével kedden megjelentek dr. Alaupovics Tugomir vallásügyi miniszternél és memorandumot adtak át neki, kérvény, hogy a memorandumban foglalt kívánásoknak a készülő egyetári törvényben szerezen érvényt a miniszter. Alaupovics dr. rendkívül szívesen fogadta a zsidó kántorok küldöttségét és megígérte, hogy a memorandumot tanulmányozni fogja. A deputáció Janjes dr. osztályfőnökkel és Hraniszavljevics Szlavko referenssel is tisztelő látogatást tett.

— Megölte az anyját egy négy éves kisfiú, Beogradból jelentik: Megrendítő szerencsétlenség történt a Csuprija melletti Drenjenovici községben. Nikolics Vojislav gazdálkodó négy éves Gvozden nevű fiacskája egy régi katonai karabéllyal játszadozott, amelyet a padláson fedezett föl. A rozsdás fegyver, amelyben volt még egy golyó, elsült és a lövés eltalálta a kis Gvozden anyját, aki szemben állt a játszó gyermekkel. A golyó az asszony mellé furódott és azonnal megölte. A gyerek a szerencsétlenség megtörténte után zokogva próbálta élesztgetni édesanyját és csak amikor ez nem mozdult, futott ki az uccára, ahol segítséget kezdte kiáltozni. A halálos szerencsétlenség ügyében megindították a vizsgálatot.

— Egy Habsburg-herceg törvénytelen családjának tragédiája, Bécsből jelentik: Megrendítő családi tragédia történt a III. kerület, Erdberg-ucca 67. sz. házában. Az egyik lakásból a szomszédok gúzságot éreztek kiáradni, becsúszították az ajtót és holtan találták Presch Anna ötvenéves magánzónt, husz éves asszonyléányát és két éves gyermekét. Még nem is nagyon régen jóléthon élt Presch Anna, akiről a szomszédok úgy tudják, hogy egy Habsburg-herceg törvénytelen lánya volt és a régi császári uralom idején az uralkodóház magánpénztárából kapott járadékot. A háború után nagy nyomorba jutottak Preschék és inségük kergette a halálba.

— Tizenöt napig fogláz magánlakásért, Szomborból jelentik: A szombori törvényszéken szerdán tárgyalták György Lajos apafni földműves bűnügyét. Györgyöt magánlakásért büntetvével vádolta az ügyészség, mert ének idején behatolt töle különváltan élő felesége lakására és követelte az asszonytól, hogy térjen vissza hozzá. A bíróság magánlakásért vétségében monodta ki bűnösnek és tizenöt napi fogházra ítélte.

— Kísiklott egy tehervonat a Szarajevó—dubrovnik vonalon, Brodból jelentik: Kedden este egy tehervonat, amely Szarajevóból Dubrovnik felé haladt, Konje közelében kisiklott. Több kocsi felborult és a vonatkísérő személyzet néhány tagja könnyebben megsebesült. A baleset miatt a vasúti forgalom öt óra hosszat szünetelt a vonalon.

— Nobile tábornok lemondott rangjáról, Milánóból jelentik: A hivatalos lap szerdai száma közli, hogy Nobile tábornok, miután tudomásulvette az Italia katasztrófa ügyében kiküldött vizsgálóbizottságnak rá nézve lesújtó jelentését, benyújtotta a léghajózási miniszteriumnak lemondását az olasz flottánál viselt tábornoki rangjáról. A hivatalos lap közlése szerint a léghajózási miniszter Nobile lemondását elfogadta.

— Női fehérenemű a legnagyobb választékban és a legolcsóbban kapható Klein Jenőnél Noviszad, Veliki-beckerek, Senta.

— A noviszadi sakkverseny állása, Noviszadról jelentik: A noviszadi sakk-kör elsőosztályu bajnoksága a vége felé közeledik. A verseny állása a keddi forduló után: Kulzinszki, Rosenberg 7½, Lipkovics és Csányi 7, Vidor, dr. Ilus és Szabados 6, Rajkovics 5, Berger 3½, Löbl 2, Schmidt 2, Trankoni 1½.

— A KORHEC-SORSOLÁS ügyéről a Nyiltér-róvat tájékoztat.

— Zsebkendőjével megfojtotta magát egy lipótmezei beteg, Budapestről jelentik: Szerdán hajnalban a lipótmezei elmeegógyintézetben Schön Antal beteget reggel megfojtva, holtan találták ágyában. Az elmeegógyintézetből azonnal jelentették az ügyet a főkapitányság bünygi osztálynak, mire az I. kerületből rendőri bizottságot küldtek Lipótmezőre. A rendőri bizottság megállapította, hogy Schön Antal zsebkendőjéből hurkot csinált a nyakára és addig szoritotta ezt a hurkot, amíg el nem vesztette eszméletét és ebből az eszméletlenségéből már nem is tért magához. Hihetetlen lelkierő, vagy egy örült vad energiája szükséges ehhez, hogy valaki így vessen véget életének. Az ilyen esetek egészen kivételesek az öngyilkosok krónikájában.

— Szmoking és pullover, Londonból jelentik: A walesi herceg kedden este, amikor egy bokszversenyen megjelent, hogy kiozssa a díjakat, estélyi öltözködésével határozottan forradalmi újítást hozott be, mert a szmokinghez puha inget, puha kézfőt és puha dupla-gallért viselt, kabátja alatt pedig szürke kockás pullover volt. A herceg gyakran panaszkodott a férfiak esti öltözködésének, különösen a kemény ingnek kényelmetlensége miatt. A pullover szürke gypaju szvetterszerű, nagyon kivágot nyakkal.

**Szépnek lenni minden nőnek vágya,
DESZANKA KREM ezt a vágyat szolgálja**

A szubotícai zsidó Patronazs Egyesület gyermekotthona részére egyedülálló zsidó vallásu, intelligens 30—40 éves gondnoknőt keres tíz gyermek gondozására, aki a gyermekek tanulmányaiban is segít. Ajánlatok írásban Löbl Salamonné elnöknőhöz (Zrinjski trg 10) küldendők. Az állást május 1-én kell elfoglalni.

— Lovizsgálat Noviszadon és környékén, Noviszadról jelentik: Dr. Momirovics Veljko rendőrfőkapitány szerdán a földművelésügyi miniszternek és a főispánnak rendeletei alapján elrendelte, hogy Noviszadon és környékén az összes lovakat, szamarakat és öszvéreket orvosi szemlére vezessék elő. Az első szemle március 28-ikán délelőtt a noviszadi vásártéren lesz és erre az első és második városnegyedekben, valamint a Darányi-telepről vezetendők elő az említett állatok. Huszonnyolcadikán délután ugyanezen a helyen a harmadik, negyedik és ötödik városnegyedekből kell elővezetni az állatokat, harmincadikán a klisszai és csenejai szállások állatait kell a csenejai rendőrség udvarára hajtani, ugyanezen a napon délután a kamendini szállások állatállományát vizsgálják felül a kamendini iskolában. Aki a rendezetnek nem tesz eleget, szigorúan megbüntetik.

A szubotícai Radnicski Sport Klub közgyűlése, A szubotícai Radnicski Sport Klub csütörtökön, e hó 14-ikén este 7 órakor közgyűlést tart a munkáskamara helyiségében.

Akinek a gyomra fáj, béimüködése megrekedt, mája megnagyobodott, étvágya nincs, emésztése elgyengül, nyelve felhéressárga, annál naponta egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvíz rendbe hozza az emésztést és jó közérzetet teremt. A forró égv országában észlelt orvosi tapasztalatok dicsérik a Ferenc József víz hatását különösen vérhasnál és olyan gyomorbetegségek esetén, melyek a váltólással együtt lépnek fel. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 52

**A meghülés kö-
vetkezményeit,
köhögést, rekedtsé-
get gyorsan meg-
szünteti a**

KRESIVAL

— **Influenzajárvány Petrovoszelón.** Petrovoszelóról jelentik: Petrovoszelón nagy méreteket öltött az influenzamegbetegedés. A járvány főleg az iskolás gyermekek között terjedt el. Több olyan osztály van, ahol a tanulók ötven százaléka beteg. Dr. Lambcin Mirkó községi orvos sürgős javaslatot terjesztett be a járásorvoshoz, hogy nyolc napra zárják be az iskolákat.

— **A sztaribecseji Radnicski bálja.** Sztaribecseiről jelentik: A sztaribecseji Radnicski sportklub vasárnap kitűnően sikerült sportbált rendezett az ipartestület helyiségeiben. A bálon, amely a legjobb hangulatban folyt le, a szépségverseny első díját és a bálkirálynői címet Pogány Kató nyerte el.

— **Csantavíren elfogtak egy szubotícai tolvajnt.** Csantavírről jelentik: Bénis Jakab, az új csantavíri rendőrfőnök, a szubotícai detektívtestület volt tagja, hosszas nyomozás után letartóztatta Rudics Mária szubotícai cselédnőt, aki Szubotícán több lopást követett el és emiatt körözte a rendőrség. A lopott holmik nagyrészt megtalálták. A tolvaj cselédnőt, aki heismerő vallomást tett, átadták a szubotícai ügyésznek.

Kot-kot-kot-kotkodás
A legszebb husvétli tojás
A Bombonliereben kapható
Rudics utca 3.

— **A kulai szerb nőegylet teadélutánja.** Kuláról jelentik: A kulai szerb jótékony nőegylet 10-ikén jól sikerült teadélután rendezett a »Szloboda« nagytermében. Az új jótékony egyesület a tél folyamán humanus feladatának teljes mértékben megfelelt. Dr. Jójács Dusáné elnöknő, Damjanov Száváné, Mrdjanov Jelitáné és a választmány buzgó tagjai mindent megtettek a jótékony egyesület fejlesztésére, amely máris igen szép eredményeket mutathat fel.

— **A szubotícai Hakoah teadélutánja.** A szubotícai Hakoah vasárnap délután öt órai kezdettel a Hotel Nacional különtermében teadélután rendez.

Legközelebbi ut, mely Vénuszhoz vezet,
ÁGNES krémén keresztül, erre mérget vehet.

— **Villamos és autóbussz karambolja Beogradban.** Beogradból jelentik: Kedden délután egy utasszállító autóbussz a Nemanjina és Milos Velikog ucca sarkán beleszaladt egy zsufolt villamos kocsiába. Az öszszütközés következtében a villamoskocsi összes ablakai betörték, az autóbussz pedig a karosszériája rongálódott meg erősen. Az utasok közül csak egy nő sebesült meg könnyebben.

— **A Hakoah álarcos bálja.** Óriási érdeklődés nyilvánul meg a szubotícai Hakoah álarcos bálja iránt, amelyet március 23-ikén tartanak meg a Lloyd helyiségeiben. A rendezőség nagy ambícióval törekszik arra, hogy a közönség jól érezze magát. A bál rendezősége közli, hogy azok, akik tévedésből nem kapták meg meghívójukat, forduljanak az egyesület titkárságához.

Jegyezze meg, hogy valódi karlsbadi kétszersütet, graham kenyeret, Orient-kekszet Mayer Alfréd villanyörre berendezett sütődjében vehet. Kakasiskolával szemben.

— **Megölte a haragosát, mert az gunydalokat énekelt az ablaka alatt.** Karlovacról jelentik: Blazsina Nikó durlincei földműves már hosszabb idő óta feszült viszonyban volt Mihelics József gazdálkodóval. Blazsina kedden este ittasan tartott hazafelé, megállt haragosának háza előtt és az ablak alatt gunydalokat kezdett énekelni. A kéretlen szerenádo annyira felbőszítette Mihelicsot, hogy kirohant a házból és egy téglával úgy fejbevágtá Blazsínát, hogy a szerencsétlen ember nyomban meghalt. A gazdálkodót a csendőrség letartóztatta.

Gond nélkül mehet a színházba, ha fehérműjének mosásához Radion-t használ. Radion-nal minden fáradság nélkül mos.

— **Uj központi temető Beogradban.** Beogradból jelentik: A főváros legnagyobb temetőjében, a Novo Grobljén (Uj temető) egy-két hónapon belül nem lesz már hely a halottak elföldelésére. A főváros tanácsa most új nagy központi temető létesítésének a tervével foglalkozik. Az új temetőt a fővárostól néhány kilométerre levő ugynevezett Maronkova-barán jelölnék ki.

Spanyolnátha, influenza

és általában minden meghűlésből eredő betegség ellen mindenkinek, gyermekeknek és felnőtteknek a legbiztosabb gyógyszer: kenje be a beteg testrészt még ma

ALGAVAL,

mert az ALGA azonnal megszünteti a hőemelkedést, könnyű, egészséges és üdítő álmot biztosít.

Reggelre frissnek és újjászülöttnek érzi magát
Az ALGA megőji Önt minden gyulladási betegségtől is!

Kapható minden gyógyszerüzemben és drogériában, üvege 16 dinár

— **Előadás a szubotícai Francia Klubban.** A szubotícai Francia Klubban kedden este érdekes előadást tartott Diffort igazgató Jean d'Arcról halálának ötszázadik évfordulója alkalmából. Az előadó Jean d'Arc világi életéről tartott előadást nagyszámu és előkelő közönség jelenlétében. A legközelebbi előadást Diffort Anatole Franceról fog előadást tartani. Ennek az előadásnak napját később közli a vezetőség.

— **Halálra gázolt az autó egy szabadságos katonát.** Szarajevóból jelentik: Halálos autószerencsétlenség történt kedden a délutáni órákban Szarajevóban. Egy nagy sebességgel haladó személyautó a Kralj Aleksandra ucca torkolatánál elgázolta Regvald József katonát. Regvald olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy röviddel a kórházba szállítása után meghalt. A szerencsétlenül járt katonát a végzetes napon akarta megkezdeni a szabadságát.

A műértő közönség fotografusa Reményi.

— **Dvornikovic Vladimir dr. előadása Szubotícán.** Dvornikovic Vladimir dr. zagrebi egyetemi tanár kedden este tartotta a jogi fakultás nagytermében első nyilvános előadását Tolsztojról és Dosztojevskiről. Szerdán este fél hét órakor »Sátáni típusok a világirodalomban« címen tartott a zagrebi tanár nagy érdekes előadást, míg csütörtökön este fél hét órakor »Büntettek, hunósok és a nők« címen fog előadást tartani. Az eddigi előadások nagyszámu előkelő közönség vett részt és csütörtökre is már csak korlátozott számban kaphatók helyelőjegyek.

— **Katasztrófális robbanás egy bulgáriai kőbányában.** Szófiából jelentik: Kedden délután halálos katasztrófa történt a Szófia közelében levő Tvrlicia kőbányában. Bányalángrobbanás folytán három munkás meghalt és hatan súlyosan megsebesültek.

SZÍNHÁZ

Pataki Cora szubotícai zongoraművész nő hangversenye. Pataki Cora fiatal szubotícai zongoraművész nő április elején önálló hangversenyt rendez Szubotícán. A hangverseny iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. A fiatal szubotícai úrilány legutóbb Gajdarov Vladimir szubotícai előadásán is sikeresen szerepelt zongoraszámmal.

Dr. Svinjarev Miladin szindarabjának előadása Kukán. Kuláról jelentik: A »Hajduk« kulai sport klub március 17-ikén a »Vojvodina« színháztermében előadja dr. Svinjarev Miladin »Matuseva rakija« című háromfelvonásos szindarabját. Az előadást tánc és szépségverseny követi.

Kamarazeneest Szomborban. Szomborból jelentik: Csütörtökön este félkilenc órakor a szombori városi háza nagytermében kamarazeneest lesz, amelyen Volentics Antonia, Alaga Iván (hegedű), Lalosevic Sztanoje (gordonka), dr. Kiss Lajos és Kiss János (zongora) működnek közre. A nívós műsor keretében Mozart g-moll zongorakvartettje, Beethoven B-dur triója, Debussy Clair de Lune-je, Staub Sous bois című gyönyörű szerzeménye és Mendelszohn D-moll triója kerülnek előadásra. A nagysikerűnek ígérkező kamarazeneest iránt általános nagy érdeklődés nyilvánul meg Szombor zenekedvelő közönsége körében.

Műkedve-előadás Adán. Adáról jelentik: Az adai szerz nőegylet jól sikerült műkedvelő előadást rendezett e hó 10-ikén. A »Medja Oficirima« című tréfás kétfelvonásosban különösen kitűntek Beslics Nevenka, Beslics Bojana, Lepcjev Darinka, Ridjicski Angelina, Kovacevic Lela, Pecics Sztetiszlav, Marics Szlávkó, Pecics Milivoj, Jolsikerült két élőkép, a fűndékirálynő érkezése és a Kolg Slavjanka. A rendezés Beslics Dusáné és Pecics Milivojáné ügyességét dicséri.

FILM

Uj filmek

Városi-Mozi: Szanfranciskó lángokban
Lifka-Mozi: Kék egér

A két szubotícai mozi csütörtöktől kezdve ismét kitűnő műsort mutat be. A Városi Mozi nagyszabású filmje a Szanfranciskó lángokban figyelemreméltó rendezői munkával és gondos kivitelével válik ki az átlagos filmprodukciónál. Egyetlen hibája, hogy első része kissé terjengős, a nehézkes indulásért azonban bőségesen kárpótol a film második felének állandóan fokozódó izgalmasága. Szanfranciskó hírhedt kínai negyedének bűneit és misztikus szokásait leplezi le a film ropant érdekes mese keretében és már ez a milieu is olyan egzotikus és lenyűgöző hatású, hogy ez maga is lebilincseli érdeklődésünket. Egy nekünk ismeretlen világot látunk, egy izgalmas és rejtélyes világot, furcsa emberekkel és különös szenvedélyekkel kitűnő rendezői festői beállítási képsorozatokban. A film legbravurosabban megcsinált része a végén az emlékeztető szanfranciskói földrengés. A rendezés legfőbb trükkjeivel és technikájával vitték filmre az összeomló házrengetegeket és a romok közül előcsapó lángok misztikus fényt árasztanak az elpusztult rejtélyes városra. Nagyszerű rendezői teljesítmény ez, amit lelkesen támogatnak a kitűnő szereplők is. Warner Oland egy európai ruhában rejtőzö mongol komplikált szerepből olyan kabinetalakítást csinál, amely a legkiválóbb színészi munka. Dolores Costello szépsége és a nagyon tehetséges Anna May Wong epizód szerepe erősségei még a filmek, amelynek sikerét ki fogja egészíteni Charlie Chaplin mulatságos burleszkje és egy érdekes filmhíradó.

A Lifka-mozi új műsora elejétől végig a mulattatást tűzi ki céljául, még pedig a legteljesebb eredményre. A Kék egér olyan kitűnő vígjáték, amelyen fajtájut már nagyon rég láttunk filmen. A régi jó francia bohózatokra emlékeztet ennek a filmnek egész felépítése és rengeteg honyodalma, amelyekbe boszorkányos ügyességgel kergeti bele a szereplőket a vígjáték szcenárium-írója és rendezője. Egy kikapós öregedő vezérigazgatóról van szó a filmben, aki csak azokat az alkalmazottakat lépteti elő, akiknek szép és kacér a feleségük. Két hivatalnok vetelkedik az igazgatói címért és az egyik ügyes támogatóra talál a Kék egér néven ismert bártáncosnőben, aki a feleségének adja ki magát. Csakhogy ennek a fiatalembernek mennyasszonya is van, az öreg vezérigazgatónak pedig felesége és ahogy a különböző szereplők felvonásokon keresztül hitegetik és áltatják egymást, az olyan mulatságos bonyodalmakat okoz, amelyeknek labirintusából csak a jó vígjátékíró tud ilyen ép tagokkal kisiklani. Betetőzi a bonyodalmakat egy árverési jelenet, amelynek mulatságosabbat rég láttunk filmen. A rendezés is nagyon gondos és hővelkedik a szellemes, finom ötletekben. A címszerepben a szép Jenny Jugo ennivalóan bájos. Kedvesebben már nem is lehetne megajtszani ezt a hálás szerepet. Albert Paulig, ez a kitűnő német kómikus a vezérigazgató szerepében eddigi sikereit is felülmúlja és elsőrendű kabinetalakítást ad. Harry Halm nagyon rokonszenves a vőlegény szerepében és kitűnő a többi szereplő is. A nagyszerű vígjáték mellett még Harold Lloyd egy pompás burleszk-vígjátéka egészíti ki a műsort, amelyet biztosan végig fog nevetni a közönség. (I. E.)

RUFF tejsokoládé

szveji kondenzált tejjel készül!

szveji kondenzált tejjel készül!

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

Az állam és a Narodna Banka megegyezett a dinár stabilizációjában

A Narodna Banka jelentése az 1928-as üzleti évről

Beogradból jelentik: A Narodna Banka igazgatósága március tizedikére hívta egybe a bank rendes évi közgyűlését. A bank ezévi közgyűlésén ismét elhangzottak azok a panaszok, amelyek arról szólnak, hogy a Narodna Banka részvényesei között még mindig nem szerepel az egész ország közgazdasági élete és a Narodna Banka részvényeit főképpen a beogradi kereskedőházak és pénzintézetek tartják maguknál. A bank üzletmenete a múlt évben meglehetősen kedvező volt.

Az intézet tekintélyes tiszta hasznót tud kimutatni

és részvényenként, amelyek 5:0 arany dinár névértékűk, négyszáz dinár osztalékot fizetnek ki.

Az 1928-as esztendőről szóló üzleti jelentésben a bank igazgatóságában részletesen kiterjeszkedik az összes gazdasági kérdésekre. Ki kell emelni a jelentésnek azokat a részeit, amelyek

a banknak az államhoz való viszonyáról

emlékeznek meg különösen, ami az állam hitelpolitikáját, devizapolitikáját, a dinárstabilizáció kérdését, a valutareformot és a jegybank mérlegét illeti.

A Narodna Banka viszonya az államhoz az intézet autonómiája következtében az elmúlt esztendőben is változatlan maradt.

Az állam és az állami Jegyintézet az 1928-as esztendőben harmonikusan együttműködött.

Az állam a Narodna banknak 4.201.600.554,8 dinár tartozik. Ebből az összegből két milliárd dinár eszik az állami rendkívüli hitelekre, amelyet 1931 április 19-ig vissza kell fizetni. Természetesen a dinár stabilizációnak egyik legfontosabb követelménye az volna, hogy az állam ezt a bankkal szemben fennálló adósságát fizesse vissza.

1928-ban a bank 4795 millió dinár értékű idegen valutát vásárolt és ezt a pénzt az államnak külföldi fizetések céljára rendelkezésre bocsátotta.

A bank 1928-ban 1.620.187.131 dinár értékű devizát vásárolt az állam és egyéb állami intézmények megbízásából.

Az elmúlt esztendőben a Narodna Banka a dinárstabilitás fenntartása céljából a következő valutákat vásárolta: 3.129.087,75 holland forintot, 37.874.088,13 osztrák schillinget, 9.950.421,01 olasz lírát, 14.483.991 márkát, 2.785.982 angol fontot, 331.674.527,83 cseh-szlovák koronát, 2.640.350 dollárt, 123.598.713 svájci frankot, 14.838,55 svéd koronát, 774,19 zlotyit, 60.803,48 bolgár levát, 186.851,54 drachmát, 1.415.992 leo lejt, 43.340,269 francia frankot, 9.581.722,87 pengőt, 8.848,048 bolgár frankot.

Összesen 3.726.201.862,45 dinár értékű valutát.

Az a hitelek, amelyeket a Narodna Banka az ország gazdasági életének a rendelkezésére bocsátott 1.483.468.000 dinárt tesznek ki.

Szezonhiteleket a bank 378 millió dinár értékben bocsátott az exportőrök rendelkezésére.

Ezeket a szezonhiteleket az érdekelteknek 1929 május 31-ig vissza kell fizetniük, úgyhogy júniusban már szezonhitelekkel való kintlévőségeknek nem szabad fennállniuk. Ezekből a hitelek közül Beogradban 1.172 cég 554 millió, Velikihecskeren 60 cég 13 millió, Vrsacban 83 cég 18 millió, Zagrebben 102 cég 300 millió, Pancseván 61 cég 19 millió, Szubotícán 67 cég 17 millió dinárt kapott.

A bank 1928-ban 141.209 váltót számított le 7 milliárd dinár értékben. Váltóadósok szerint az egyes városok a következőképpen szerepelnek: Beograd 8.536 váltóval 690 millió dinár, Zagreb 2.847 váltóval 197 millió, Vrsac 594 váltóval 20 millió, Noviszad 600 váltóval 45 millió, Pancseva 439 váltóval 21 millió, Szubotica 642 váltóval 24 millió dinár értékben.

A legnagyobb összeg, amelyet a bank váltóadósság fejében leszámitolt 5 millió dinár volt, a legkisebb 70 dinár.

A bank 1928-ban 2.239 váltót utasított vissza 77 millió dinár értékben.

A bankjegyforgalom 1928. január elsején 5.743.309.455 dinárt tett ki.

A pénzügyminisztérium egy kimutatása szerint külföldieknek Jugoszláviából 523 millió dinár követelése volt, ezzel szemben az államnak 25 millióval tartoztak a külföldiek. Ebbe az összegbe niúcsenek természetesen beleértve a jugoszláv államadósságok.

Az állam a deviza-politikát mindig a Narodna Bankával egyetértésben csinálta. A deviza-politika következtében sikerült a Narodna Bankának bankjegyeit, ha nem is aranyra, de nemes devizára átse-

relnie. A devizának az átváltása aranyra most már sokkal könnyebben megtörténhetett.

Az állam devizaállománya 1928. év végén 1.095.926.130 dinárt tett ki.

A dinárstabilizálás felé fontos lépés történt az elmúlt esztendőben.

A kormány és a bank vezetősége között a dinárstabilizálás végrehajtása tekintetében létrejött a megállapodás.

hár ténylegesen még nem történt semmi sem a dinár végleges stabilizációja tekintetében.

Ami a bank kamatlábait illeti, 1928-ban ebben a kérdésben sem történt változás, mert

a bankkamatláb már kilenc éve hat százalék.

A Narodna Bankának és az egyes magánbankok által szedett kamatláb között igen nagy díszparitás van, mert magánbankok igen magas kamatlábat szednek. A Narodna Banka letéti kölcsönökre nyolc százalékos kamatot adott.

Az új adótörvény végrehajtási utasítása

Utasítás a 79. szakaszhoz

A törvény 79. szakaszában említett adómentesség iránti kérvényeket ellátva a szükséges bizonyítékokkal (vállalati alapszabályokkal, a veszteség és nyereség számlát magában foglaló a legutóbbi évről szóló mérleggel, a vállalat bejegyzéséről szóló bizonylattal stb.) a másodfokú adóhatóságon keresztül az adóvezérlőosztáshoz kell beadni, mely a törvény értelmében tovább intézkedik.

Jegyzetek a 79. szakaszhoz. A vállalati adóra vonatkozó adómentesség kérdése a 76. és 79. szakaszokban szabályoztatik. A 76. szakasz részben állandó részben pedig ideiglenes mentességet, a 79. szakasz kizárólag ideiglenes mentességet ismer és pedig vagy részleges, vagy teljes mentességet. Ezen utóbbi törvényszakasz (78) az általános jellegű köz-, kultur- és jótékony célú intézeteket vette pártfogásába, amelyeknek céljuk, hogy társaságba való tömörítés által jelentősen nyereség mellett bizonyos kulturálatadót teljesítsenek. Ez a mentesség lehet teljes, vagy részleges, vagyis a nyereség teljes egészében, vagy csak bizonyos hányadig adóköteles. Ennek a kérdésnek az elbírálása a pénzügyminisztérium, illetve a minisztertanács belátására van bízva. Az adómentesség időtartama az ilyen esetekben nincs előre megállapítva, hanem azt a minisztertanács az adómentesség engedélyezése esetén esetről-esetre állapítja meg.

Utasítás a 80. szakaszhoz

1. Az adóalap megállapítása végett a törvény az elmúlt üzleti évben kifejtett működés eredményét veszi. Az üzleti évről a legtöbb esetben nem kell a naptári évvel megegyeznie. Erre különösen ügyelemmel kell lenni, mert vannak olyan vállalatok, amelyek az üzleti évet kezdik az egyik és bevégzik a másikat naptári év folyamán. Emlékeztetjük arra a vállalatra, amelynek üzleti éve az egyik év július 1-én kezdődik és a következő év június 30-án végződik, az adó üzleti év eredménye alapján az üzleti évet követő naptári évben lesz kivetve.

Az új törvény életbeléptetési éve, vagyis az 1929. adóévről vonatkozó adókövetés alapjául a vállalatnak 1928. január 1-től 1928. december 31-ig terjedő üzleti évből eredő adóköteles nyeresége szolgál, ha az üzleti év megegyezik a naptári évvel. Ha az üzleti év nem egyezik a naptári évvel, akkor az 1928. évben lezárt mérleg szerinti adóköteles nyereség szolgál adóalapul.

2. Az újonnan alakult vállalatokra nézve a törvény az 1. pontban foglalt szabályok alól kivettelt tesz. Ezeknek az adóalapja az első évről ugyanaz, ami a második évről.

(1.) P. Egy újonnan alakult vállalat 1929. január 1-én kezdte meg működését és az első mérlegét 1929. december 31-én zárta le. Ez esetben az 1929. évben elért nyereség képezi alapját az adónak úgy az 1929. mint pedig az 1930. évben.

(2.) Ha pedig a vállalat a naptári év folyamán

kezd meg működését (január 1. után) és ugyanazon év december 31-én készíti el első mérlegét, akkor a csonka évben elért nyereség egész évről számítatik át és ezen egész évről átszámított nyereség alapján vetik ki az adót a csonka üzleti évet követő teljes adóévről, míg magára a csonka évről a működési időtartamnak megfelelő nyereség szolgál adóalapul. (Lásd a 3. pont harmadik bekezdését és a 4. pontot).

(3.) Az alanti példa igazolja, hogy az egy évben elért nyereség három adóévben szolgálhat adókövetési alapul: a vállalat 1930. július 1-én alakult, első mérlegét 1931. június 30-án szerkesztette. Ezen első mérleg szerinti nyereség az említett szabályok értelmében az 1930. és 1931. években szolgál az adókövetés alapjául. Mivel azonban az általános szabály szerint (1. pont) az adókövetés alapját a kivetés évét megelőző üzleti év mérlegszerű tiszta nyeresége képezi, következik, hogy ez az első üzleti évben elért mérlegszerű nyereség még a harmadik, vagyis az 1932. évben is jelentkezik az adókövetés alapjául.

Ebből az általános szabályból, hogy az adókövetés alapjául az elmúlt üzleti év nyeresége szolgál, következik, hogy a működését beszüntető vállalat utólagos arra az adóévről fizet adót, amelynek folyamán a működését beszüntette. Ennek következtében az az üzleti évnek a nyeresége, amelynek folyamán a működést beszüntették, az általános szabály szerint megadóztatlan marad, azonban adót erre az utolsó évről is fizet az előző évi mérleg szerinti, az utolsó évi működés arányában (77. szakasz). Az ilyen esetekben az államkincstár adókövetési jogát egyedül csak olyképpen érvényesítheti, hogy a vagyon felszámolásakor esetleg mutatkozó nyereségre az adót kivetni.

3. A törvény kimondja továbbá, hogy az adókövetés alapját az egy évi adóköteles nyereség képezi. Ebből következik, hogy ha a vállalat működési időtartama 12 hónapot meghalad, az adóköteles nyereség 12 havi működési időtartamnak megfelelőleg kibővítendő. Viszont, ha a vállalat működési időtartama egy évnél rövidebb, az adóalapul veendő nyereség ez esetben is egész évről számítandó át.

Emiatt, ha az újonnan alakult vállalat mérleg-számlája egy évnél tovább terjedő, pl. 1930. október 1-től 1931. december 31-ig terjedő időre készült, vagyis 15 hónapra és a 82. és 83. szakaszok alapján megállapított adóköteles jövedelem 900.000 dinárt tesz ki, akkor adókövetés alapjául csak az évi adóköteles nyereség vehető, vagyis az, amelyik a fenti mérleg szerinti 12 hónapnak arányosan megfelel. Ebben az esetben mind egyik adóévről (azaz 1930., 1931. és 1932. évekre) ez a 12 hónapra kiszámított adóköteles nyereség szolgál adókövetési alapul, vagyis $900.000 \times 12 : + 15 = 720.000$ dinár. Erre az alapa vetetik ki az adó az 1931. és 1932. egész évekre, míg az 1930. az évi adónak csak negyed részét róják ki.

Ha az újonnan alakult vállalat mérlege egy évnél rövidebb időre készült, akkor a mérleg szerű nyereség egész évi nyeresége számítandó át. Így pl. a mérleg 1930. május 1-től 1930. december 31-ig terjedő működés eredményét foglalja magában és az adó-

köteles nyereséget 800.000 dinárban állapították meg. Hogy ezt az adóköteles nyereséget egész évre ke-
rekithessük ki, szükséges ezt az összeget a vállalat
működési idejének hónapszámaival, vagyis 8-al osztani
és a kapott hányadost 12-el szorozni, 800.000×12

—8, amely művelet által az 1930. és 1931. évekre
adókiivetés alapjául kapunk 1.200.000 dinárt. Termé-
szetes hogy az első üzleti év eredményeképpen az adó
egész évi helyett csak 8 havi időtartamra rovatik ki.
(Lásd a 2. pontot (2) pontját és a 4. pontot).

Nagyarányu tervek a Duna-szalonikii csatornáról

166 millió dollárba kerülne az új hajóút

Beogradból jelentik: Most, hogy Jugoszlávia és
Görögország között egy szalonikii szabad zónára és
a forgalmi kérdésekre vonatkozó tárgyalások olyan
sikeresen haladnak előre és arra is lehet számítani,
hogy a legközelebbi napokban Genfben Jugoszlávia és
Görögország között barátsági szerződés megkötésére
is sor kerül, a görög sajtóban nagyon sokat lehet ol-
vasni arról, hogy

**meg kellene valósítani a Duna—szalonikii fo-
lyami összeköttetés tervét is.**

A szalonikii Duna-összeköttetés terve nem mai keletű,
ezzel a kérdéssel már gyakorlatilag is nagyon sokat
foglalkoztak és még 1909-ben amerikai mérnökök ki is
dolgozták a tervét annak, hogy miképpen is képzelik
megvalósítani ezt a nagyarányú csatornaépítési gon-
dolatot. 1920-ban a newyorki mérnökök egyesületében
nagy vitát folytattak a Szalonikii—beogradi folyami
összeköttetés megvalósításáról.

Az 1909-ben kidolgozott tervek szerint
ennek a csatornának 612 kilométer hosszának
kellene lennie és a csatorna kiépítése 166 millió
dollárba kerülne.

A csatorna Szmederevónál kezdődne el és a Morava
folyását kellene egészen Nisig 185 kilométer hosszu-
ságban kibővíteni, majd Nisből a csatorna tovább foly-
tatná az újat egészen a Vardar folyóig. A Vardar
folyó pedig tudvalevően Szalonikinnél foroklik a ten-

gerbe.

A számítások szerint ezen
a csatornauton 1800 tonnás hajók járhatnának,
amelyek körülbelül négy méter mélységben usznának.
Ennek a csatornának az az óriási jelentősége volna,
hogy

**a Duna—Rajna-csatorna megvalósításával a
hajók Hamburgtól egészen Szalonikig közle-
kedhetnek**

és Beogradnak, Szalonikinek meg volna a hajóössze-
kötése Amszterdammal, Antwerpenel, Rotterdam
mal és az összes jelentősebb európai kikötőkkel.

A terv megvalósításának természetesen ismét
pénzügyi nehézségek

állják az útját. Sem Görögország, sem pedig Jugoszlá-
via nem rendelkezik olyan anyagi eszközökkel, ame-
lyekkel a jelen pillanatban a csatorna kiépítéséhez
hozzá lehetne látni. A Duna—szalonikii csatornát csak
valamilyen nemzetközi pénzügyi társaság tudná meg-
valósítani. Kétségtelen, hogy ennek a csatornának be-
láthatatlan jelentősége volna, mert ezzel lehetővé vál-
nék, hogy nemcsak Közép-Európa, hanem még Nyugat-
Európa is állandóan kontakthusban legyen a közeli kelet-
tel. Ha ennek a csatornának a megvalósítása egészen
komolyan a napirendre kerülne, akkor annak a pénzü-
gyi előkészítésében bizonyára részt vennének Európa
összes nagyobb pénzesportjai is.

Uj külkereskedelmi szerződések kötésén és a régiek kiszélesítésén dolgozik a kormány

A kormány kiépíti a külkereskedelmi kapcsolatokat

A külkereskedelmi kapcsolat kiépítésére az elő-
ző kormányok nem szenteltek elég figyelmet és az
etérnem megtett lépések valóban minimálisak voltak,
ugyhogy ehhez mérten az eredmény sem elégehető ki.
Ennek hátrányát a gazdasági élet minden viszonylat-
ban megérezte.

A jelenlegi kormány a külkereskedelmi kapcsola-
tok rendszeres kiépítésével és újraépítésével foglal-
kozik, a meglévő kapcsolatokat kiszélesíti és újakat
létesít.

Lengyelországgal ugynevezett kontingensrendsze-
rű szerződésünk van, amely még 1922-ben jött létre,
de ez a szerződés egyik szerződő felet sem elégitette
ki, ughogy felmerült annak szükségessége, hogy a
rég, idejét mult szerződést újjal pótolják. Ebben az
ügyben Stoga, a lengyel kereskedelmi miniszterium
képviselője a napokban Beogradban időzött, hogy az
új kereskedelmi szerződést megelőző tárgyalások
megindítását előkészítse. Ez a lépés Beogradban ro-
konszenves fogadtatásra talált és számolnak azzal,
hogy ezek a tárgyalások már a közeli napokban meg-
kezdődhetnek. A tárgyalás helyét még nem állapítot-
ták meg, de minden valószínűség szerint Beogradban
fognak lefolytatódni.

Hasonlóképpen idejéltmult és igen hézagos az a ke-
reskedelmi szerződés, amely Törökországgal áll fenn.
Ezek a tárgyalások már ismételtelen megindultak, de
mindannyiszor holtpontra jutottak, mert Törökország
ebből az alkalomból mindig sürgette és kívánta a dél-
szerbiai török gazdaságok ügyének rendezését és a
zár alá vett török hírtökök után fizetendő kártérítés
megállapítását. Megszéveszt azonban eddig nem le-
hetett elérni. A kormány most ismét felvette a meg-
szakadt fonalat és meg van a remény, hogy sikerül
megegyezést elérni.

1926-ban kötött létre a Magyarországgal kötött
kereskedelmi szerződés általános része, míg a tari-
fális részt illetőleg még nincs megegyezés. A nemzet-
gyűlésnek ratifikálnia kellett volna a Magyarorszá-
ggal kötött szerződés általános részét, de erre már
nem került sor, helyette különleges konvenciók álla-
pították meg, hogy az általános rész érvénybe lép,
bár a ratifikálás nem történt meg.

1928-ból ered a Csehszlovákiával megkötött keres-
kedelmi szerződés, amelyből szintén hiányzik a tarifa-
rész és az ez ügyben folytatott tárgyalások nem
vezettek kedvező eredményhez. A közeli időben eb-
ben a tárgyakban újabb tárgyalások indulnak meg és
azok a siker reményével kecsegtetnek.

Romániával még abból az időből áll fenn kereske-
delmi szerződés, amikor Románia azt a régi szerb ki-
rályssággal kötötte meg, de amely már rég nem felel
meg a mai viszonyoknak. Ennek tulajdonítható, hogy
már megtörténtek a lépések, hogy ez a régi, elavult
szerződés újjal pótolassék.

Piroban most folynak a *bolgárokkal* megindult
tárgyalások, amelyek előkészítik a később meginduló
kereskedelmi tárgyalásokat is.

Nehézebb a helyzet *Spanyolországgal*, mert a spanyol
kormány valamennyi nemzetközt szerződését fel-
mondotta, hogy azokat a mai viszonyoknak megfele-
lőleg módosíthassa.

Folyamatban vannak a *Görögországgal* való tár-
gyalásaink egy megkötendő kereskedelmi szerződés
érdekében.

Gazdasági körökben számolnak azzal, hogy ez év
végéig nyolc kereskedelmi szerződés jut tétő alá.

Jugoszláviának külkereskedelmi forgalma a követ-
kezőképp alakult:

1927-ben Lengyelországha kivittünk 11.283 tonnát
32,8 millió dinár értékben, 1928-ban 15.286 tonnát 88,6
millió dinár értékben.

Törökországha 1927-ben 4.163 tonna került kivitel-
re 15,4 millió dinár értékben, 1928-ban 11.265 tonna 15
millió dinár értékben.

Magyarországha 1927-ben 670.481 tonna 488,2 mil-
lió dinár és 1928-ban 852.983 tonna 566,7 millió dinár
értékben.

Csehszlovákiába 1927-ben 383.000 tonna 726,7 mil-
lió dinár, 1928-ban 324.008 tonna 679,5 millió dinár ér-
tékben.

Romániába 1927-be kivittünk 19.625 tonnát 32,1
millió dinár és 1928-ban 62.957 tonnát 17,7 millió dinár
értékben.

Spanyolországha kivittünk 1927-ben 11.879 tonnát,
7,5 millió dinár és 1928-ban 4.563 tonnát 3,6 millió di-
nár értékben.

Görögországha kikerült 1927-ben 220.550 tonnát
619,8 millió dinár, 1928-ban 242.104 tonnát, 535 millió
dinár értékben.

Az említett országokba eszerint 1927-ben kivittünk
635.462 tonnát 3.294,6 millió dinár értékben, 1928-ban
pedig 2.510,8 millió dinár értékben.

A behozatal:

Lengyelországból 1927-ben 85.107 tonnát tett ki
107,6 millió dinár értékben, 1928-ban 143.455 tonnát
211,8 millió dinár értékben.

Törökországból behoztunk 1927-ben 28.981 tonnát

38 millió és 1928-ban és 30.228 tonnát 48 millió dinár
értékben.

Magyarországból 1927-ben 154.767 tonnát 357,9 millió
dinár és 1928-ban 168.291 tonnát 519,6 millió dinár
értékben.

Csehszlovákiából 1927-ben 169.728 tonnát 357,9
millió dinár és 1928-ban 168.291 tonnát 1402,1 millió di-
nár értékben.

Romániából 1927-ben 187.988 tonnát 274,2 millió
dinár, 1928-ban 201.633 tonnát 208,4 millió dinár ér-
tékben.

Bulgáriából 1927-ben 6.188 tonnát 9,8 millió dinár,
1928-ban 7.903 tonnát 13,8 millió dinár értékben.

Spanyolországból 1927-ban 247 tonnát 5,5 millió
dinár, 1928-ban 592 tonnát 6,7 millió dinár értékben.

Görögországból 1927-ben 11.456 tonnát 102,3 millió
dinár és 1928-ban 9.229 tonnát 100,4 millió dinár ér-
tékben.

Behoztunk tehát 1927-ben az említett országokból
635.562 tonnát 3.294,6 millió dinár és 1928-ban 737.817
tonnát 3.510 millió dinár értékben.

Az említett országokban tehát a kivétel eszerint ki-
sebb volt a behozatalnál és ez a körülmény is indokolta
és sürgőssé teszi az új kereskedelmi tárgyalások mi-
előbbi megindítását.

BELFÖLD

**Megalakult Belacrkván az iparosok hitelszövetke-
zete és takarékpénztára.** Belacrkváról jelentik: A belacrk-
vári iparosok érdekeinek hathatósabb előmozdítá-
sára megalapították az Iparos Hitelszövetkezet és
Takarékpenztárat, hogy tagjaik részére olcsó hitelt
szerezzenek. Az igazgatóság élére Helfer János műla-
katost, a felügyelő bizottság élére pedig Helzer Antal
számosmestert választották meg. Eddig közel száz
iparos jelentette be csatlakozását.

Jugoszlávia borkereskedelme. Beogradból jelentik:
Jugoszláviában minden évben tartanak borkiállítását és
a jugoszláv bor mellett az állam is nagy propagandát
fejti ki, mégis a borexport évről-évre csökken. Jugo-
szláviában évente fejenként negyvenhét liter alkohol
fogyasztás esik. Ebből borra harminc liter, sörre nyolc
és fél liter és pálinkóra és likörre nyolc és fél liter esik.
Jugoszláviában az elmúlt esztendőben három és fél
millió hektoliter bor termelt, Jugoszláviában is mint
Európa többi államában a nagy alkohellelőnes propa-
ganda következtében erősen csökkent a borfogyasztás.
Jugoszlávia épen most lépett be a liga, amely
a borkiállítás előmozdítását van hivatva megterem-
teni. A jugoszláv borknak csak Csehszlovákiában van
exportlehetősége százezer hektoliter erejéig, a jugo-
szláv bor legnagyobb része azonban mégis piac nélkül
marad. Remélhető, hogy az új kereskedelmi szerződé-
sek új piacokat fognak teremteni a jugoszláv borknak.

Meznyit a zagrebi borkiállítás. Zagrebből jelen-
tik: A zagrebi borkiállítás kedden nyit meg. A kiállítá-
son kétszázhetven termelő állította ki borait. A ki-
állított borok között szubotici, bánáti, vrsaci és más
vajdasági borok is vannak. A kiállítás iránt főleg Cseh-
szlovákia és Ausztria érdeklődik.

A Panzevoí Népbank jubiláris közgyűlése. A Pan-
zevoí Népbank március 17-ikén tartja évi rendes köz-
gyűlést. A közgyűlés külön jelentősége, hogy a Pan-
zevoí Népbank az idén ünnepli meg fennállásának
hatvanadik évfordulóját. A Panzevoí Népbank a Pánát
egyik legregibb és legnagyobb pénzügyi és Alibumá-
ron, Debeljácsán, Banatszki Karlovácon, Kovinban, Ba-
natszki Novoszelon, Kovacsicán, Padinán és Uzdinban
vannak fiókintézetei. A jubileum alkalmából a Pan-
zevoí Bank igazgatósága könyv alakban terjedelmes
jelentést adott ki, amelyben részletesen foglalkozik a
bank hatvan éves működésével. A jelentésből kitűnik,
hogy a pénzügyi tiszmillió dinár alaptőkével rendel-
kezik, 102.794.768 dinár betéte van és a mult évi nyé-
reség az 1927 átvételével együtt 2.075.790 dinárt tesz ki.
A bank az idén 950.000 dinárt fog osztalék címen kifizé-
tzeni a részvényeseknek.

A Kikindai Központi Takarékpénztár mérlege. A
Velikikikindai Központi Takarékpénztár 11. vasárnap,
március 17-ikén tartja 18-ik évi rendes közgyűlést.
Az igazgatóság a bank mult évi működéséről terjedel-
mes jelentést adott ki és terjeszt a részvényesek elé.
A jelentés szerint az intézet, amely alapitkáját az el-
mult évben emelte fel másfélmillió dinárról három
millióra, örvedetesen fejlődik. A betétek összege az
előző évi 16.500.000 dinárról 20.580.000 dinárra emel-
kedett, a váltótárca 8.700.000 dinárról 11.400.000 dinár-
ra emelkedett. A deviza- és valutaforgalom, a gabona-
és lisztexport teljes stagnálása ellenére 7.200.000 dinár
emelkedést mutat, az összforgalom pedig 107.600.000
dinárral volt nagyobb a mult évnél. Az összforgalom
527.592.250,69 dinár volt, tiszta nyereség 485.828,78. A
nyereség felosztása: 20.000 darab részvény után osz-
talékra szelvényenként 12 dinár, 300.000 dinár, a tar-
talékalap növelésére az alapszabályszerű 10% helyett
50,510 dinár, az igazgatóság, felügyelőbizottság és vé-
rigazgató alapszabályszerű részesedése 72.100 dinár,
az 1929. üzletév javára 418,78 dinár, összesen 485.828,78
dínár.

Brumzalát harapós, bőségsége párja
Csodálatosképen most nehezen várja

S nem is fog ma neki bánatot okozni . . .

Tudjátok-e, hogy mi oka e csodának?

Elátta előnyét neje a PYRÁM-nak,

Férje pedig mondta, hogy csak AZT fog hozni . . .

A szőlősgazdák nagy reményt fűznek a készülő bortörvényhez

A borkivitel nehézségei

II.

A közgazdasági élet fellendítéséhez a kormány programjában elsőrangú szerepet játszik a lapok közlései szerint a gazdasági kapcsolatok kimélyítése a külállamokkal. Igen örövendetes jelenség ez, de a szőlősgazdák szempontjából kívánatos volna, hogy akkor amikor majdnem minden mezőgazdasági és ipari termék forgalmának szabályozásáról beszélnek a kereskedelmi tárgyalások során, a borkérdést ne hagyják figyelmen kívül. Az a hatalmas érték, ami Bácska, Bánát stb. börtörvényvidékeinek a szőlősgazdák pincéiben fekszik indokoltá tenné, hogy ezt a termelési ágat, amely különböző statisztikai kimutatások szerint körülbelül másfélmillió embernek ad foglalkozást, olyan figyelemben részesítse a kormányzat, mint az egyéb termelési ágakat. Az ország borkészlete igen nagy s a szőlősgazdák helyzete a kivitel hiánya miatt katasztrófálissá vált.

Azok közül az államok közül, amelyekkel országunk gazdasági összeköttetése fennáll, igen sok olyan van, amelynek börtörvényvidéke nem fedezi a belföldi szükségletet. Ilyenek Svájc, Csehszlovákia, Németország, Ausztria, Lengyelország. Az osztrák börtörvényvidéke ma olyan, hogy exportörvényeik nem szívesen látogatják az osztrák piacot az ott uralkodó nehéz pénzügyi viszonyok miatt. Sokkal nagyobb jelentőségű piac a lengyel, a csehszlovák, a német és a svájci. Ezeknek a piacoknak a meghódításához azonban a most folyó kereskedelmi tárgyalások folyamán kellene a módot és lehetőségeket megteremteni, vámentes kiviteli kontingenssel, a bor fuvarozására szolgáló hordók számkorlátozásának megkönnyítésével, a vám alá eső bor kedvezményes vámtételeinek megállapításával, tarifális engedélyekkel stb. Sajnos a külföldre szánt boraik ára ma nem tud versenyképes lenni a szomszédos államok boraival, mert nem élvezük azokat a vám- és fuvarkedvezményeket, amelyeket a jugoszláv árut kiszorító egyéb börtörvényvidéki államok kieszközöltek maguknak. Jugoszlávia a külföldnek igen sok produktumát fagyasztja és fizeti meg drága pénzen, kell tehát, hogy a mi terményeinknek is adjanak elhelyezési lehetőséget azok az államok, amelyek nálunk bőségesen találják fogyasztókat.

Szőlősgazdáink, különösen a bánátiak mozgalmát

indítottak, hogy a fenti kérdések illetékes helyen meghallgatásra találjanak.

A mezőgazdasági termelvények közül igen kevés akad, amelynek olyan szüksége volna a törvény védelmére, mint a bornak. Az a sok visszaélési lehetőség, amely könnyű pénzszerzéssel kecsegteti azokat, akik a bor forgalmáhozatalával foglalkoznak, a már rég óhajtott bortörvénynek nemcsak meghozatalát, hanem szigorú végrehajtását is annyira szükségessé teszi, hogy örömmel üdvözljük mindenki a kormányzatnak a bortörvény meghozatala iránti szándékát. A sok visszasság közül csak egynéhányat: A homoki bor olyan jó hírnévnek örvend, hogy a legtöbb borkereskedő és korsáros-vendéglős azzal a kijelentéssel adja el borát, hogy az homoki kraljevregi vagy kelebái, holott sem az árusítók, sem a bor, soha színét nem látták a homoknál. Míg Magyarországon a »Borászati Lapok« minden számában jelennek meg hivatalos hírdetmények arról, hogy X. Y. vendéglőt a bornak 10% vízzel való keverése miatt megbüntették 200 pengő büntetésre és költségek megfizetésére, másokat azért büntettek meg, mert a hordókon nincs megjelölve a bor származási helye — lemoshatóan olajfestékkel — vagy a megjelölés nem felel meg az igazságnak, addig nálunk eddig ronthatták lelkiismeretű emberek a jó borvidékek hírnevét, azzal, hogy nem olyan bort adnak, mint amilyent mondanak.

A most készülő bortörvény lenne hivatva ezeket a visszasságokat megszüntetni azzal, hogy *életre kelti a múltban már elhalt bortörvénybizottságokat* és a börtörvényvidéki védelmet is megteremti azáltal, hogy az őrlési tömeget, de súlyát minőségét *termő amerikai direkt termő szőlők kiirtását elrendeli és az ilyenek telepítését megtilti, a regionális fajtermelést állami támogatással előmozdítja*; az olyan területeknek, amelyek egyéb kultúrterületek termelésére alkalmasak, szőlővel való beültetését megtilti — kivéve a házi szükségletre való termelést; védelmet nyújt az egyes borvidékeknek stb., stb. Mindezek olyan intézkedések, amelyeknek keresztülvitele elé nagy reményekkel néznek a szőlősgazdák, abban a reményben, hogy ezáltal megjavul a helyzet, amely most éppenszülással fenyegeti ezt a már magas kultúráján lévő szép, de nagy kockázatokkal járó mezőgazdasági termelési ágat.

(sz.)

európai avagy pedig a tengerentuli országok valamelyikéből ered, de csak azzal a feltétellel, ha az áru behozatala a skopljei, bitolji vagy gjevgljei vámhivatalok útján történik. Ezeknek a származási bizonylatoknak szalonikij főkonzulátusunk részéről látta-mozva kell lenniük.

Kereskedelmi szerződés Törökországgal. Mint illetékes helyről értesülünk, hamarosan Törökországgal is megindulnak a tárgyalások kereskedelmi szerződés megkötése érdekében. Kérjük tehát tagjainkat, hogy amennyiben nyers terményeknek vagy iparcikkeknek Törökországba való kivitele tekintetében kívánságaik vagy javaslatuk volna, azokat a legelőrebb időben belüli tudassák a »Lloyd« titkári hivatalával, mivel a később beérkező előterjesztéseket a kereskedelmi miniszteriumnak nem lesz módjában figyelembe vennie. Nemrég kértük tagjainkat, hogy a Lengyelországgal, illetve Bulgáriával való kereskedelmi összeköttetésre vonatkozó kívánságaikat és észrevételeiket is legyenek szívesek velünk közölni, miután az említett országokkal is kereskedelmi szerződések vannak készülőben. Minthogy e tekintetben sem kaptunk tagjainktól még semmiféle javaslatokat és észrevételeket, kérjük, hogy ezeket is velünk mielőbb közölni szíveskedjenek, mert különben azokat sem fogja a kereskedelmi miniszterium figyelembe vehetni.

Kirándulás Angliába és Skóciába. A zagrebi »Jugoszláv-Expressz-Ügynökség« r. t. ez év nyarán gazdasági kirándulást rendez Angliába és Skóciába. A kirándulás 21 napig tartana és körülbelül 8.000 dinárba kerülne. A kirándulást úgy szervezik meg, hogy a résztvevők szakértő vezetés mellett megtekinthetik az összes fontosabb angol gazdasági központokat. Tekintettel arra, hogy most az Angliával kötött kereskedelmi szerződés után ez igen kedvező alkalom arra, hogy importörvényeink és exportörvényeink közvetlen üzleti összeköttetésbe lépjenek az angol gazdasági körökkel, kérjük a tagokat, hogy esélyes részvételi szándékukat a titkárságnál idejekorán bejelenteni szíveskedjenek.

A prágai nagy mintavásár. A prágai nagy mintavásár az egész csehszlovák ipar kiállítás. Csehszlovákia a hetedik helyen áll a világ iparállamainak sorában. Sokat Exportál különösen a következő cikkek közül: üveg, porcellán, textiltermékek, bőr, papír, fadaruk, cukor, komló, sör, keramikai és metallurgiai gyártmányok stb. A prágai nagy mintavásárt 1920. év óta évente kétszer rendezik és pedig márciusban és szeptemberben. A prágai nagyvásárok igazi nemzetközi jellegűek: Franciaország, az Amerikai Egyesült Államok, Oroszország, Brazília, Románia, Svájc, stb. minden évben részt vesznek ezen a vásáron. A nagy mintavásár új palotája a legnagyobb épület e nemben egész Közép Európában. Kilenc emelete van és 9.000 m² területen fekszik. Több mint 3000 nagy exportcikket tekinthetők meg benne. Azonkívül a látogatók kényelmére el van látva a legmodernebb komforttal, amely a legkényesebb igényeket is kielégíti. Pazarul berendezett éttermek és kávéházak gyönyörű kilátást nyújtó terraszokkal állanak a közönség rendelkezésére. A külföldi érdeklődők részére speciálisan megszervezett exportosztály áll fenn, amelynek hivatalnokai a legteljesebb felvilágosítást nyújtják minden a külkereskedelmi kérdésekben, sőt végig kalkulálják az idegent az egész kiállításban. Az exportosztály katalógusokkal, árjegyzékekkel, prospektusokkal, medelllel is szívesen szolgál.

Vasúti kedvezmények a bázeli mintavásárra. A bázeli mintavásár látogatói kedvezményt élveznek a svájci vasutakon és pedig oly módon, hogy az április 11-ikétől 23-ikéig egyszeri odautazásra kiadott rendes jegyek, amelyeket a vásár rendezőse felülbélyegzett, érvényesek egyuttal a beépő határállomásig való ingyenes visszautazásra is. (Féltáru utazási kedvezmény.) Ez a kedvezmény vonatkozik bármely Bazelba váltott vasúti jegyre, azzal a feltétellel, hogy az illető hat napon belül, de legkésőbb április 25-ikéig visszautazik. A svájci határállomásokon váltott rendes vasúti jegyeknél az említett hat napot a jegy kiadása napjától számítják, míg a külföldi állomásokon, illetve menetjegyvirodáknál Bázelig váltott jegyeknél ez a hat nap a bázeli mintavásár által történt belbélyegzés időpontjától számít. Ez a kedvezmény nem szól azokra a személyekre, akik — előírás szerint — már amugyis féláru viteldíjkezdményt élveznek, beleértve a kiskorúakat is. A bázeli mintavásár április 13-ikétől 23-ikéig tart.

**Legjobb hirdetési orgánium
a »BÁCSMEGYEI NAPLO«**

MI UJSÁG A LLOYDBAN?

A szuboticeai Lloyd közleményei — Rovatvezető: Pačovic Milos dr. titkár

Expressz-áru kiadása és avizálása

Megállapítást nyert, hogy az expresszáru kiadása és avizálása vasúti állomásaink részéről nem egyöntetűen történik. Egyes állomások a beérkezett árut annak ellenére, hogy nincs kifejezetten előírva, hogy »pályaudvaron marad«, ott tartóztatják a raktárban mindaddig, míg a fél nem jelentkezik az áruért, a melyről valamiképpen megtudta, hogy az állomáson kell lennie. Más állomások viszont kiadják az expresszárut minden átvételi elismervény nélkül, ismét mások csak szabályszerű okmánybéllyel ellátott külön elismervény ellenében. Végül vannak oly állomások is, amelyek semmiképp sem adják ki az expresszárut eredeti elismervény nélkül, még ha nincs is kifejezetten előírva, hogy a »pályaudvaron marad«-jon.

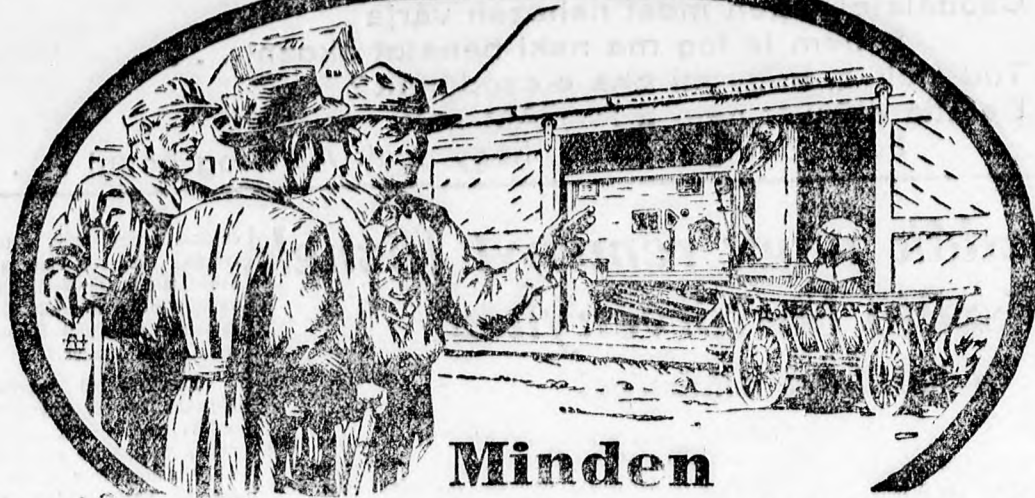
Mindez ellenkezik a vasúti díjszabás előírásaival, aminek következtében azután a felek indokolt panaszaikkal állanak elő. Ezért most a szuboticeai vasútigazgatóság rendelkezésben utasította állomásait, hogy az expresszáru kiadása és avizálása tekintetében szigorúan tartassák magukat a vasúti díjszabás első részének 42. §-ában foglalt következő rendelkezéseivel:

értesítendő az áru megérkezéséről vagy pedig az áru egyenesen a címzett házához szállítandó. A »pályaudvaron maradó« rendeltetéssel feladott áru megérkezéséről a címzett csak akkor értesítendő, ha a feladó azt az expressz-szállító-vevényen határozottan előírta. Az expresszáru megérkezéséről szóló értesítésnek, valamint a házhozszállításnak a gyorsárura névre előírt határidőkön belül kell történnie. (Vasúti díjszabás első rész, 79. §.)

Gabonakivitel könnyítése. A mezőgazdasági ipari és kiviteli, különösen pedig gabonakiviteli érdekvéviselőink lépéseket tettek a pénzügyminiszteriumnál a gabonafélék és a lisztikivitelénél nyújtandó refakciák tárgyában. Ezek a refakciák a Braila-féle vezető dunai vízi útra vonatkoznak. Ugy értesülünk, hogy dr. Svrjluga Sztankó pénzügyminiszter érdemben hajlandó eleget tenni az érdekelt körök kívánságainak.

Származási bizonylatok kiadása szalonikij kereskedelmi kamaránk részéről. Dr. Svrjluga Sztankó pénzügyminiszter rendelkezést adott ki, mely szerint szalonikij kereskedelmi kamaránk származási bizonylatokat adhat ki bármely az ő területén vásárolt áru-ról, akár a szabad forgalomból, akár a szalonikij közraktárakból vagy tranzitraktárakból került is ki és tekintet nélkül arra, hogy az áru a tengerpartment,

»**PETKUS**«

»**PETKUS**«

Minden

gazda földjén annyi a gaz, amennyit érdemel!
30-40%-os vetőmagmegtakarítás és kishol-
 dandóként **5-6 métermázsza terméstöbblet**
 érhető el, ha a vetőmagot „PETKUS“-sal tisztítja, osztályozza és pácolja. — Ön is meg lesz győzve,
 ha a „PETKUS“-t üzemben megtekinti! — Vezérképviselőt:

Bárdos és Brachfeld R. T. Novisad, Željeznička ulica 105/107

Társat keresek

tűzifa kitermelés
 lebonyolításához
 59.75.000 din rtk-vel
 Bővebbet „Tűzifa 1929“ jellegével
 a kiadóhivatal továbbít

Paraffin-terápia

biztos gyógyulás rheuma,
 köszvény, isch as, neural-
 giák és fagyás ellen
 Paraffin-sépségápolás
 a modern kozmetika leg-
 újabb vívmánya
**PARAFFIN GYÓGY- ÉS
 ÖZMETIKAI INTÉZET**
 Vel. Brčke L. Hadnk
 Veljkova 14.
 ORVOSI FELÜGYELET

Friss karika
Ementhali
 nagyban 1 kg. 68 din.
Mano Šugar
 Tel. 47.

Elismerő nyilatkozat.

Megboldogult férjem, Cocek Ludwig kereskedő
 Novisad, a „PHÖNIX“ Élethbiztosító Társaság Wien,
 beogradi igazgatóságánál

54.000 dináros
 élethbiztosítást kötött.

Férjem 1928 augusztus hóban meghalt, én az élethbiztosítás liquidálá-
 sáért a „PHÖNIX“ Biztosító Társasághoz fordultam, amely kérésemnek
 azonnal eleget tett és a biztosítási összeget, 54.000 dinárt azonnal kifizette.

A PHÖNIX Élethbiztosító Társaság ezen gyors és kifogástalan el-
 intézése készítet arra, hogy mindenkinek ajánljam, aki magát és családjá-
 nak jövőjét biztosítani akarja.

Novisad, 1928 szeptember

Ozv. Cocek Ludwigné

Bösendorfer zongora-
 Steinyer, Förster vll.
 máka Erste Produktiv,
 Stelzhammer, Lira, tin I,
 Lanberger, Glosz, Pallik-
 Staszovz, L. Edmund,
 Hoffmann zongorák end-
 kívül más y választásban
 kaphatók. Arám Jusoz á-
 váb a legjobb és leg-
 hasznosabb részelté
 kaphatók KAIN ban szer-
 és 10 Subotice Várszaz

Ólcsó, de jó javítást, kész
 és rendelt cipőket csak a
gyorstalpaló
 Poštanska ulica 4.
LUSPAI

Hirdetéseket
 bentán a Bács megyei Napló
 részére
Holnár Sz. Vince
 könyvkeres edése vesz fel.

„MERKUR“

KÖTÖTT ÉS SZÖVÖTTÁRUGYÁR

gyári készítményeinek közvetlen forgalombahozatala!

Legmodernebb üzem

A mélyentisztelt fogyasztóközönség érdekeit szem előtt tartva, detailüzletet nyi-
 tottunk, ahol készítményeink legjobbjai gyári áron kerülnek közvetlen eladásra és
 pedig: férfi- és női szvetterek, pull-owerek, gyermek- és sportruhák, fürdőruhák és
 minden szakmabeli cikkek

Vételkötelezettség nélkül tekintse meg a legújabb divat figyelembevételével gyártott cikkeinket!

Detailüzlet: Trumbićeva ulica és Ciril Metod sarok (Csirkepiac)
 az új Conen-palotában

Előrenéző szakerek

Uri divatkülönleges-é-
 gekben a vezető cég: **VUKOVICS GERŐ, SZUBOTICA**

P. & C. Habig, Borzalino és Panizza kalapok, L. B. O. uri és női ha isayát egye ill
 lerakata. Allandó dús választék férfi fehérnemű (márték szorint is), nyak kendők
 valódi angol poalowerek és utazópáncokban Pontos kiszolgálás szolid árak mellett

Husvétii olesó locsoló parfüm **KAICS** illatszertárban kapható
Nagyban és kicsinyben Rudićeva ulica

NYILT-TÉR

Augsburger Imre és hozzátartozói fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy forrón szeretett fiuk

Augsburger Géza

folyó hó 10-én hajnalban, 16 éves korában agy-
vérzés következtében hirtelen elhalt. Temetése
folyó hó 12-én volt a szülői gyúzházból.

Legyen neki oly könnyű a föld,
mint amilyen nehéz övének bánata!

Meghívó

A Vel.-Kikindai Központi Takarékpénztár R. T. 1929. évi március hó 17-ikén, vasárnap d. e. 11 órakor a takarékpénztár helyiségében tartja

XVIII. évi rendes közgyűlést,

melyre a tisztelt részvényesek ezennel meghívotnak.

Napirend:

1. Ad hoc elnök, jegyzőkönyvvezető választása és két jegyzőkönyvi hitelesítő kinevezése.
2. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről.
3. A zárszámadás beterjesztése és megállapítása a felügyelőbizottság jelentése alapján s ezzel kapcsolatban a felmentvény megadása.
4. Intézkedés a tiszta haszon felosztása tárgyában.
5. Az igazgatóság jelentése a közgyűlés 1928. évi március hó 25-én hozott és a részvénytőkének 1.500.000.— dinárról 3.000.000.— dinárra való fel-emelésére vonatkozó határozatának végrehajtásáról és ezzel kapcsolatban az alapszabályok 6. §-ának módosítása.
6. 12 igazgatósági tagnak 3 évre és 5 felügyelőbizottsági tagnak 1 évre szóló választása.
7. Esetleges indítványok.

Vel.-Kikinda, 1929. február 11.

Az igazgatóság.

Mérlegszámla.

Vagyon: Készpénzkészlet Din. 1.112.405,68; Narodna Banka giro számla Din. 111.863,49; Postatakarékpénztár Beograd Din. 118.055,40; Váltók Din. 11.393.417,50; Adóssok folyószámlán Din. 11.302.324,87; Követelésünk bankoknál Din. 584.091,55; Jelzálogkölcson Din. 1.000.000.—; Értékpapírok Din. 191.833,50; Devizák és valuták Din. 185.852.—; Lettár: Irodabehatározás 1. Összesen Din. 25.999.844,99.

Telér: Részvénytőke Din. 3.000.000.—; Tartalék-alap Din. 926.690.—; Értékpapírfolyamesőkkelentő alap Din. 33.000.—; Különféle alapok Din. 4.000.—; Betétek: Betétkönyvecskékre 17.546.766,70; Folyószámla betét Din. 3.043.132,50; Hitelezők folyószámlán Din. 421.379,01; Reeskompt a Narodna Bankánál Din. 350.000.—; Felnemvelt osztalék Din. 12.632.—; Átmeneti kamatok Din. 176.416.—; Nyereség Din. 485.828,78; Összesen Din. 25.999.844,99.

Veszteség- és nyereségszámla.

Veszteség: Kamatok; Betétek után Din. 1.293.194,93; Visszeszámitott váltók után Din. 33.473,80; Üzleti adó és járulékok Din. 320.000.—; Tisztítási és pótlékok Din. 286.200.—; Üzleti költségek Din. 134.326,14; Nyereség áthozat 1927. évről Din. 717,60; Nyereség 1928. évben Din. 485.111,18; Összesen Din. 2.553.023,65.

Nyereség: Mult évi nyereség áthozat Din. 717,60; Kamatok; Váltók után Din. 812.471,60; Folyószámlák után Din. 761.491,40; Jelzálog kölcsönök után Din. 80.000.—; Értékpapírok után Din. 13.500.—; Jutalékok Din. 884.843,05; Összesen Din. 2.553.023,65.
Vel. Kikinda, 1928 december 31.

Az igazgatóság.

Értesítés

Értesitem t. üzletfeleimet, hogy utazóm **Kabiljo Izidor** ur a mai napon állásából kilpetts így megvonom tőle azt a jogot, hogy cégem részére üzleteket köthessen és inkasszállhasson.
Semminemű ténykedéséért felelősséget nem vállalok.
Noviszad, 1929 március 7.

J. ISAKOVIĆ

Behozatal—Kivitel.

A Korhec-cég teljes értékű kárpótlást ad a közönségnek a nem engedélyezett sorsolásért

A vásárlás husz százaléka értékében sorsjegyek el lehet fi e'ni

A *Bácsme gyei Napló* szerdai száma közölte, hogy Korhec Gyula szalámi és hentesáru gyáros a szubotici Korhec-üzletek tulajdonosa az elmaradt sorsolásért kárpótlásban fogja részesíteni a vásárló közönséget. A sorsolást annakidején a *szubotici városi tanács 20.232/928. szám* alatt engedélyezte és a kereskedelmi minisztérium a szubotici ipartestület megszázszekciójának felebbezésére a sorsolást csaknem a legutolsó napon 2003/929. számú határozatával táviratilag betiltotta. Bár a Korhec-cég ilyen körülmények között

semmiképpen sem felelős a sorsolás betiltásáért,

Korhec Gyula elhatározta, hogy teljes kárpótlást nyújt a sorsjegytulajdonosoknak, minthogy azonban sorsshuzás utján a nyereményeket nem lehet kiadni, úgy határoztak, hogy azok értékét egyenlő arányban fizetik vissza a sorsjegytulajdonosok között. A Korhec-cég minden egyes sorsjegyet bevált és a beváltás technikai lebonyolítása a következőképen történik:

Mindenki, aki a Korhec-üzletekben vásárol, a vásárolt áru értékének husz százalékát sorsjegyekben fizetheti úgy, hogy egy sorsjegy tíz dinár utáni vásárlásnál adható le,

Igy tehát, ha valaki tíz dinárért vásárol, akármelyik Korhec-üzletben, csak nyolc dinár készpénzt fizet és egy sorsjegyet ad. Nagyobb vásárlásnál, például egy kiló téli szaláminál a számitás a következőképen alakul: a vásárolt áru ára 60 dinár, ennek husz százaléka 12. A vevő tehát csak 48 dinárt fizet készpénzben és a husz százalékot mellet hat sorsjegyet ad a cégnek vissza. Így a kibocsátott ötvenötezer sorsjegy és a még forgalomban levő harmincezer utalvány visszaváltásával teljes értékben visszafizeti

a Korhec-cég a közönségnek azt az értéket, amit a második húzáson a kisorsolásra szánt nyeremények képviseltek.

Az árak a Korhec-üzletekben a beváltási idő alatt természetesen egységesek lesznek és azok, akik a vásárolt áru egy részét sorsjegyekben fizetik meg, csak akkor nyújtják át a sorsjegyet, amikor az árat már közlötték velük és így nem állhat fen az az eset, hogy a beváltásra való tekintettel az árakat esetleg emelnek. Így, mint fentebb említettük egy kilogramm téli szalámiért sorsjegyek nélkül hatvan dinárt, sorsjegyekkel csak negyvennyolc dinárt kell fizetni, fél kiló kolbásztért sorsjegy nélkül tíz dinárt, sorsjeggyel csak nyolc dinárt kell fizetni.

A sorsjegyek visszaváltásával a Korhec-cég egyuttal

a leghatározottabb cáfolatát nyújtja annak a rosszakaratu híresztelésnek, hogy a sorsolás betiltásában bármí része lett volna.

A cég mindent elkövetett, hogy a sorsolást meg lehessen tartani, ez azonban más oldalú beavatkozás miatt lehetetlen volt. Épen ezért nyújt a Korhec-cég a sorsjegytulajdonosoknak, akik egyébként a sorsjegyekért nem fizettek semmit, az összes sorsjegynél százötvenezen dinárt kitevő kárpótlást.

Arverési hirdetmény

Folyó hó 22-ikén d. u. 3 órakor intézeti helyiségünkben nyilvános árverésre bocsájítjuk mindazon zálogtárgyakat, amelyek f. év január hó 15-ig nem váltottak ki, illetve nem nyertek rendezést.

Poljoprivredna i založna banka d. d. 2412 zálogosztálya.

Konkurs za podoficirske škole

- I. Pešadiska podoficirska škola u Beogradu.
- II. Pešadiska podoficirska škola u Bileće.
- III. Pešadiska podoficirska škola u Zagrebu.

Primaju pitomce 10. maja tekuće godine. Kandidati ne treba da su mladji od 17. godina niti stariji od 21. godine. Sva bliža obavestjenja kandidati će naći kod svojih Opština i žandameriskih stanica ili kod ma koje najbliže vojne komande.
Potiska Divizija E. Br. 985. 24. II. 1929. godine. 1900

Jevrejska Crkvena Opština Temerin.

Pályázat

A temerini izraelita hitközség a lemondás folytán megüresedett kántori metszői állásra ezennel pályázatot hirdet.

Fizetés havi 2000 dinár, 2 öl tűzifa és egész »schö-chita«, szabad lakás, világítás és a szokásos egyéb mel-lékjövödelmek.

Pályázók, kik három elismert rakbitól kabolessal rendelkeznek, kérvényeiket legkésőbb folyó hó 25-ig alulírott hitközségi elnökhöz nyujtsák be, mert később érkező kérvényeket nem vesszük figyelembe.

Moel« előnyben részesül.
Temerin, 1929 március 3.

Reiter Armin hitk. jegyző. 2120
Schossberger Simon hitk. elnök.

Szőlőültetők!

Megrendelhetik szőlővessző-szükségleteiket In-gusz Testvérek Ludas és Királyhámi szőlőgazdasá-gában termelt, fajtisza gyökeres, továbbá porbujtá-sos gyökeres és ősszel leszedett, télire levermelt, si-ma vesszőkből. Megrendelhetők a következő fajok:

- Olasz rizlingi porbujtásos gyökeres 1 db ára 150 para
- Kövüdinka porhajtásos gyökeres 1 db ára 150 «
- Szlankamenka porbujtásos gyökeres 1 db ára 150 «
- Mustos fehér porbujtásos gyökeres 1 db ára 150 «
- Eredeti fehér bakator porbujtásos gyökeres 1 db ára 150 «
- Szlankamenka gyökeres iskolából 1 db ára 150 «
- Szlankamenka sima őszi vermelés 1 db ára 30 «
- Kövüdinka sima őszi vermelés 1 db ára 30 «
- Nemes kadarka sima őszi vermelés 1 db ára 30 «
- Bakator sima őszi vermelés 1 db ára 30 «
- Téli csemege lugas, vagy egyszerű tökenyelésre. Piros kecskeszemü vermelés, sima 1 db ára 1 dinár
- Fehér kecskeszemü őszi vermelés sima 1 db ára 1 «

Posta címe:

Ingusz Testvérek, (Palić-Supljak)

Sürgöncím: Ingusz, Palić. Telefon: Palić 3.

Levél vagy távirati megrendelés alkalmával meg-rendelt szőlővessző mennyiségének arányában 25—50 százalék postán előre beküldendő, míg a fönnmaradó hátralék utánvétellel lesz gyorsárúként a megrendelő költségén leszállítva. 2141

Beograd központjában

„RUSKI CAR“

étterem és kávéházban első-
rendü könyvha, szolid árak,
figyelmes kiszolgálásért felel:

Rác Lajos tulajdonos

Suboticián, vasuttal szemben levő

Obilić vendéglő

elsőrendü, régi jólbevezetett üzlet május elsejétől haszonbérbe, vagy elszámolásra átadó

Szükséges tőke 70—80.000 dinár

Érdeklődni **Audrija Schwarenál**, Subotica 412

Tavaszi kalapujdonosságok megérkeztek!

Pless, Morreton, Pichler, Bossi világmárkák óriási választékban, továbbá prima gyapju kalapok minden színben és formában 90.— dinártól kezdve

Braća Stipančević url- és női divatárutüzlete
SUBOTICA, A eksandrova ul. 9 (Korzó)

FÉNYKÉPÉSZEKNEK 3 MINTÁT INGYEN!

Küldjön be 6 1/2 x 6 1/2 cm-es, vagy kisebb nagyobb, vékony papírosra kopírozott arcképeket, én azokat

olesó, szép és praktikus

zebtükörnek feldolgozom és postafordultával visszaküldöm.

Deutsch tükörgyár, Stara-Kanjiza

Reklámtükör-készítés

Kérjen árjegyzéket!

2370

Tavaszi vetőbikköny,

urasági muharmag, v. főkőles, len, erma, arankamentes herma, takarmány- és cukorrépa mag, fűmag, továbbá mindenféle gazdasági és kerti veteménymagvak olcsó beszerzési forrása!

Nagyban és kicsinyben

Fajazonosságért és csilaképességért szavatosságot vállalok!

Kőrösi Géza, Szubotica

Telefon 5-13

2376

FIGYELEM! FIGYELEM!
Szülők figyelmébe:

Uj gyermek-divatszalon megnyitása Noviszádon

Van szerencsém az igen t. közönség figyelmét felhívni, hogy speciális gyermekruha-szalont létesítettem, ahol leányka- és fiu-ruhácskákat hozott anyagból a legegyszerűbbtől a legelegánsabb kivitelben jutányos áron készítek. — Kérem próbarendeléssel a finom és izléses kidolgozásról meggyőződni

Teljes tisztelettel:

GYERMEK-SZALON, NOVISAD,
Sokolska ulica 12

2308

SLAVEKS FURNIROKAT

legjutányosabban szerezheti be
SLAVEKS D. D. ZA ŠUMSKU INDUSTRIJU
Zagreb, Brod n 5 vezérképviselőjénél

LUDWIG HUBERTI SIN, NOVISAD

Cara Dušana 33. Postafiók 25

NYELVTANFOLYAMOK

A BERLITZ-ISKOLÁBAN

FRANCAIS, ENGLISH, ITALIANO, DEUTSCH

az illető országok tanítói által tanítva

Minden tanár kizárólag csak az

anyanyelvén tanít

Uj kurzusok e héten kezdődnek

Felvilágosítások és jelentkezések naponta délelőtt

11-1-ig és délután 3-6-ig

ŽELEZNIČKA ULICA 5, SUBOTICA

Mauthner Ödön R. T.

képviselője:

Velimir Lederer Subotica

Manojlovićeva 7.

Ajánlok uj 1929 évi tavaszi

veteménymagvakat

Répmagvak:

Mamuth vörös és sárga

Eckendorfi vörös és sárga

Takarmány-cukorrépa

Lucernamag

Fűmag

Tavasszi bikköny

Muharmag

Konyhakerti és virágmagvak

esomagolatlanul

Vagontételekben speciális árak!

Elegáns tavaszi újdonságok

női kalapokban

megérkeztek és olcsó áron eladóra kerülnek.

Heiduska Mariska, Subotica

**Tanulják ki a modern
kozmetikát, hölgyeim!**

és nincs gondjuk a jövőre. „Lea kozmetika“

az ország legelismertebb kozmetikája

állandó tanfolyamot tart

tanítványok kiképzésére. Írásbeli felvilágosítással szolgál

„Lea Kozmetika“, Beograd

Knez Mihajlova ulica 18. III. sprat

Szobafestők és mészolók!

A tavaszi szezonra az összes a szakmába

vágó műfeket olcsón szerezhetik be

Mirkó Kalmár festékkáru-üzletében

Frk Jele trg 6. — A Barátok temploma

szorán. — Győződjék meg szolid áraitól!

1635

Ártalmatlan soványító szer

Vegyen a legközelebbi gyógyszerertárban 4 dkg. Fuccabatot és abból fogyasszon el 2 héten keresztül naponta 2-szer 1-1 szemét étkezés után, majd azután 3 héten át naponta 3-szor 2-2 szemét étkezés után, utána ismét 2 héten át naponta 3-szor 1-1 szemét étkezés után. Az eredmény meglepő. Ezen szer által az emésztés és székelés megkönnyebbül anélkül, hogy a szervezetre ártalmas volna.

Lerakati:

Krajčević-gyógyszerertár, Vukovár

REUMA

Köszönőlevél

Dr. I. Rahlejev urnak

Beograd

Sarajevska 70

Az Ön RADIO BALSAMIKA gyógyszerere kiváló hatása. Feleségem évek óta reumában szenvedett, de a baj különösen az utolsó 3 hónapban hatalmasodott el, amikor a betegség teljesen az ágyhoz láncolta a szerencsétlen. Az Ön gyógyszeréből 5 üveget fogyasztott, a fájdalmak teljesen elmúltak és ma már teljesen egészséges lett. Kérem küldjön nekem még 3 üveggel.

Cirkvenica, 1927. augusztus 18.

LUKA BABURIC

kereskedő.

A Radio Balsamika gyógyszerert készíti, árusítja és postai útvánvétel szállítja Dr. I. Rahlejev „Radio Balsamika“ laboratoriuma Beograd, Sarajevska 70.

1370

DIESEL-MOTOR

50 lóerős, kéthengeres, függőleges fekvésű, a világhírű „GÜLDNER“ cég gyártmánya, most érkezett meg Németországból, a „ADO“. Kompresszor nélkül dolgozik, fogyasztása lóerőnkint 180 gramm nafta, tehát a legolcsóbb és leggazdaságosabb meghajtás bármilyen ipari géphez, ma'omba vagy villamos világításh z. Részletes felvilágosítással szolgál: Proka S. Tasić, Beograd, Knez Mihajlova 14

A szabadalmazott
Eternit-

pala-eladás, ugyszintén minden méretű fűrészelt és faragott épületfa, deszka, léce és cserép, mind elsőrendű minőségben, a legolcsóbb napi áron kapható. Kérjen ajánlatot

Dohány Zoltán fakeskedő

Telefon 3-65 Szubotica Telefon 3-65

1938

TÖLGYDESZKA

valamint épületfa,
asztalosáru,
cserép kapható
olcsó árban és
bármely mennyiségben

VIG fatelep

Szubotica, Daničićev (Szegedi) put

Villanyteleppel szemben. Telefon 752-753

PRIMA

Szabadalmazott

Telefon: 1-34

Telefon: 1-34

jégszekrényeink árait leszállítottuk!

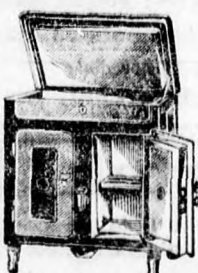
Mielőtt jégszekrényt vásárol, kérjen árjegyzéket és ajánlatot

BRAĆA GOLDNER

jejszekrény-, fabutor
és zár-ágyártól

SUBOTICA

Jugovića
ulica 20

Mielőtt

szőlőoltványt

vásárol, tekintse meg személyesen szőlőoltványtelepemet, hol a legprimább előosztályú oltványokat, amerikai vadalyra oltrajutányos árban szeresheti be

Sévár László

mintaszőlő- és szőlőoltványtelep

Petrovaradin, Bakačeva ulica 523.
Ugy az alany, mint a faj tisztaságáért teljes garanciát vállalok. 1238

Mauthner magvak a legjobb!

Gazdasági, konyhakerti magvak és vetőborsó szűk-ségletét legelőnyösebben

JUGOMAUTHNER D.D.

Subotici raktárból szeresheti be. Az előrehaladott időnyre való tekintettel rendelését mielőbb tegye meg

A jó mag mindig olcsó, csak a rossz mag drága!

Fahasítógépeket és körfűrészeket

gyárt és azonnal szállit

Neukomm Bálint fiai

gép- és rézműáruháza, vas- és fémöntőde Vršac

Telefon: 54 1357 Telefon: 54

LEVELEZÉS

Nyugodtan fog aludni, ha hálószojáját Brauchlernál szerzi be. Subotica, Halpiae. 411

FOGLALKOZÁS

Eszenciagyár keres Bánát és Báeska részére szakképzett utazót magas jutalékkal. Djordjević i Kornvajs, Beograd, Kosovska 24. 2307

Ügyneköket (nőket), akik referenciákkal rendelkeznek és magánházaiknál be vannak vezetve, keresünk Subotica és Novisadra szükségleti cikkek eladására. — Legkisebb óvadék 2000 dinár. Ajánlatok csak megbízható jellegre a kiadóba küldendők. 2398

Kertész, okleveles, állást keres. Cim a kiadóban. 2395

Képviselőket keresek németországi kis, olcsó és jó fertőtlenítők eladására. — Ajánlatok D. Poparić Split, Marmontova 3 címre küldendők. 2385

Fiatl horbelységéd, aki puhahajvágáshoz ért, felvétetik Kéczyt urt és női fodrásznál Veliki Beeskerek. Csak jó munkáerő jelentkezők. 2371

Gazdasszonyi állást keresek vidékre. Cim a kiadóban. 2390

Mészárosoknak legjobb és legolcsóbb jégserénynt készit, Ujváry Ferenc asztalos Temerin. Prospektus ingyen. 2418

Hölgyeim! Csodaszép re- lieffestést végzek ruhákra, mosható, sálakra, úvegek alá, készitek párnalapokat, asztalneműt, gobelint nagyon olcsón. Cim a kiadóban. 2159

Varrónők, perfekt elsőrendű munkáerők állandó munkára felvétetnek Garay-szalóban Aleksandrova ulica 11. 2123

Házmestert keresek Beogradba, gyermektelen, nő, perfekt szerb nyelvtudással, előnyben részesül, aki a kertészetben, villany- és vízvezeték szerelésben jár-tass. Gruja Dj. Velicković, Beograd, Bosanska ul. br. 95. 2387

Tüchtiger Verwalter von Fach, für ein elektrisches Leitungslager in Beograd, der auch den Kundenbesuch versehen soll und irgendwelche Garantie leisten kann, ferner ein jüngerer Beamter mit Vorbildung und Praxis, perfekt deutsch-serbisch wird dringend gesucht. Zweisprachige Angebote (Referenzen, Ansprache, etc.) unter »Verlässlich« an die Novisader Administration dieses Blattes gebeten. 2414

Gimnáziumi tanár özvegye, aki jelenleg hivatalnoknő, ami tovább is maradna, kö-zépkorú, intelligens, komoly urinő, szerb-magyar és német nyelvtudással kitűnő zongorázik, oly novisadi urt családot keres, a melynél két-három zongorára tanítása ellenében esetleg némi hozzáfizetés-sel lakást és ellátást kapna. Szives megkeresések »Családi otthon« jellegre a novisadi kiadóba kér. 2206

Órákat ad magyarázó, történelemből és földrajz-ból legolcsóbban felsős-kolai hallgató. Cim a kiadóban. 2268

Közvetitjük a legrövidebb idő alatt az engedélyek minden fajtáját, állampolgársági, itt-tartózkodási engedélyt, (trafik, kávékímavés, lícno i mesno pravo stb). Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9. 2349

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és színes kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbontott jellegű leveleket továbbítunk. Kérdezőkérdezőkben véleményezze mellékelendő.

Magas tojástermelésű, németországi import törzsektől származó amerikai fehér Leyhorn, Rhode Island Red és Plymouth Rocks keltetőtojásokra és naposibákra előjegyzést elfogad Juric Marko baromfitelepe.

Eladási és szállítási feltételek:

1. Az árak helyt értendők, csomagolást szállítási költséget és 3 százalék kezelési költséget felszámítjuk.
2. Megrendelőknél a végösszeg fele része a megrendelőkor előre beküldendő, a többi utánvételezzük.
3. Az előjegyzés elfogadásáról vagy elutasításáról mindenkit azonnal értesítünk.
4. Felsőajlásokokat csak az átvételtől számított 3 napon belül vehetjük figyelembe.
5. 10 darabon aluli megrendelést nem fogadunk el.

Tenyésztojások árai darabonként:

Április hó végéig	10 Din.
Május hóban	8 "
Junius hó 1-től	6 "

Naposibák árai darabonként:

Április hó végéig	18 Din.
Május-junius hóban	15 "
Julius hó 1-től	10 "

Bővebbet: **JURIC MARKO SUBOTICA, Strossmajerova ul. 7**

minden egyes darabjéért teljes garancia!

Bebizonyíthatóan a legelőnyösebb! 18791

JURIC MARKO SUBOTICA, Strossmajerova ul. 7

MULE DOUBLE CRAPE THACKERAY HARDWATER

azonkívül festőfonal minden színben állandóan raktáron

A. ROMANO, ZAGREB

Boškovičeva ul. 15 Telefon: 51-93

Távirateim: Diana Zagreb

Előkező és kitűnően berendezett penzió

Beograd központjában betegség miatt égisny feltétel mellett eladó, esetleg társat keres. Ajánlatok 1500 jellegre Jugosl. Rudolf Mosse Beo rad címre küldendők.

Naponta garantált friss I-a

TEAVAJ

és mindenféle tejtermékek kaphatók

Trišić Todor tejtermékek kereskedésében Strossmajerova ul. 22. (Halpiae)

Asztalosok és építetők figyelmébe!

Kész ajtók és ablakok azonnali lezállításra kaphatók. Megrendéseket úgy hegyesen és vidékre méret és rajz szerint vállaló.

Mihály István asz a'os

Subotica, Zlataričeva 22

A távollétük anya közelében

Megnyit! Megnyit!

HERSON

speciális hórkestyű, női- és gyermekfelhárnyozó Subotica Aleksandrova ulica 15. Raft cukorkaszert mellett

Bőrkeztük javítása, tisztítása, eladása, saját-készítményű női- gyermekfehérneműk készen és megrendelésre Vidékről postán bérekező megbízások gyorsan és pontosan összközlöttek. 165

Rádió és autó-akkumulátor töltését és javítását vállaljuk **Weigand-garage**, Paja Kujundžićeva 4. Tél. 61. 2180

Fényképészlaboráns (nőt), esakis elsőrendű munkáerőt keresünk azonnali vagy későbbi belépésre Kozic és Jovanović, Vršac. 2293

Faszobrász azonnalra kerestetik Középes erő megkötésűk. Rigó Antal, Dunavnska ul. 26. 2301

Cukrászsegéd, önálló jó munkás, állást keres. Juhász Ferenc Stara Kanjiza, Sava Tekelije 7. 2177

Építkezők figyelmébe!

Mielőtt üvegezést végeztet, kérjen tőlem árajánlatot! Üvegezést négyzetméterenkint valódi belga üvegből legolcsóbb napi áron végzek

Kész ajtók és ablakok állandó raktára

WANDMANN üveges, Subotica

Zrinjski trg 2 1877

Mészkereskedők és építési vállalkozók figyelmébe!

Fával égetett, fehér, kömönös

darabos mész

vizszonteladásra, továbbá elsőrendű építőmész minden mennyiségben azonnali szállítással kapható!

Versenyképes árak!

Révai Adolf, Subotica

Sokolka 2 — Telefon 5-51 1082

ALAPITVA 1889 TELEFON 340

Bory Béla

szivattyugyártó Subotica, I. Stosova 7

Ajánlom a jelenkor legelőnyösebb, saját gyártmányú önműködő, fagymentes vízvezetékemet, melyek az elmúlt évben 2 kiállításán arany díjjal lettek kitüntetve. Állandó friss víz nagy nyomással, 70% csőmegtakarítás, szerelhető épüetekhez, szanatóriumokhoz, villákhoz, ipartelepekhez stb. Alkalmos tüztöltésre, öntözésre. Készíték továbbá minden rendszerű saját típusú kézi és gépszivattyukat, elektromotorokat, ezekhez alkatrészeket. Állandó raktár. Régi vízvezeték át-alakítását vállalom. Költségjegyzékek, rajzok, árjegyzékek ingyen. 2229

VÉTEL-ELADÁS

KIRAKATÜVEGEK VITRUMNÁL NOVISAD, FUTOSKI PUT 137. 1734

30 HP MÁV, Astra Hoffherr nyolcas körülgörvűrs eséplével eladó. Továbbá ugyanott eladó 8 HP Hoffherr fogaskerekes 10 légkörű 1913-beli kazán. Rudic Kálmán, Subotica, Karla Miladinovičeva ul. 26 2381

Ford-személyautó, újabb típusú, olcsón eladó. Vincér József, Stara Kanjiza. 2411

Főzében jártas háziasszony vagy özvegyasszony felvétetik. Kézimunkához értő előnyben. Cim »Pontos« jellegre a kiadóba. 2197

Eladó egy üvegezett gyászkoszi és egyéb temetkezési felszerelések. Budanović Jeron, Bajmok. 2386

Villa Palicson fenyvessoron 3 szoba, konyha és mellék-helyiségekkel 450 négyzögöl területtel, amelynek felszóló, eladó vagy kiadó, azonnal elfoglalható. Érdeklődni telefon 308, Subotica. 2385

Ház, 2 szobás lakással, mellék-helyiségekkel, nagy fészter, nagy udvarral, új épület eladó 25.000 dinárért. Érdeklődni a Bunjevačka Prosvetna Maticában, Steinitz Imréné. 2411

Kis családi ház eladó. — H. Petrova ul. 15. 2389

Eladó 8 HP magánjáró Niholson-féle kazán, MAV-eséplő elevátorral. Jerkovic István, Bajsa, Bačka. 2422

Irógép vétel, eladás, javítás és karbantartás szak-szorúen Gémesí egyedüli írógép-specialistánál, Subotica, Paja Dobanovackog ulica 8. 207

Eladó autók: Fiat 501-es sport, Fiat 503-as, féltelher Ford-autók, 24 HP Benz-autómotor, 4-6 HP cső-nakmotor. Bata-garage. Subotica. 2426

27 lánc prima föld. szép tanyával Adán az orom-parton eladó. — Bővebbet Központi Kávéház, Ada.

Sarokküzletház, minden skanmának alkalmas 4 szobás lakással, 5 mellék-helyiséggel április eséjére kiadó, esetleg eladó. Bővebbet Resz Sudarevič ulica 29. 2331

Korezek megvételre jó állapotban levő használt mángorlót. Cim a kiadóban.

Nagy ládák, deszkák olcsón eladók. Hav celluloid-gyár gyorsáruval szemben.

8-10 PS Hoffherr-Schranitz szivógázmotor generátorral, víztartánnyal és egy 6-20 m hosszú 50 mm-es transmisszió csapágyakkal, üzemmeghibbítás miatt olcsón eladó. Róvid ideig még üzemben megtekinthető. Megvételre keresek egy ca 20 m² tüzfűlletű alacsony nyomású gőzkazánt. Melegly A. Pál butorgyár Veliki Beeskerek. 2284

Nagy családi ház, beltéren, a téglaólból építve cseréptetővel, nagy udvarral, kitűnően karbantartva, szabadkéből eladó. A ház áll 5 szobás lakásból és mellék-helyiségekből. — Érdeklődni lehet Kohn Simon cegnél, Subotica, Edénypiac. 2384

Öndolálás villanygéppel, „Dauerwellen“, Wasserwellen“ hajfestés a legolcsóbb árban a párisi V. Bulajic SUBOTICA Aleksandrova 15 Prokesch-palota és bécsi diplomás fodrásznál

LIFKA-MOZI

Csütörtöktől vasárnapig
UFA-FILM AZ INTELLIGENCIA IZLÉSE!
2 sláger! 2 csoda!

Kék egér

Fleur és Caillivet pikáns vígjátéka

JENNY JUGO, ALBERT PAULIG, HARRY HALM
HAROLD LLOYD
Az Isten szerelmére . . . !

Egy gyáva ifjú kalandjai 6 felvonásban

Tanya 6 hold szántóval, 1 hold szőlővel és 13 hold legelővel szabadkézből eladó. Brunner Ferenc Novecesei. 2363

Főfogalma kocsigyártóüzem Szlára-Kanjizán 160 négyzetméter **kovács-bognár és fényes máhellyal** eladó és azonnal átvehető. Esetleg a ház és szerszámok külön-külön is. Külön 3 szobás kényelmes családi lakóház, kerttel, más ipari üzemekre is nagyon alkalmas a város legforgalmasabb helyén kedvező feltételek mellett eladó. Horvát Elek, St. Kanjiza. 2256

Fenőgép, egy garnitúra, 60 szálás eladó. Idősb Föglein János, Stari Bečej, a Balzam vendéglővel szemben.

Elsőrendű új fekete hangverseny piano és egy auto-piano eladó. Kizárva ajánlatokat »Firm« jellegére a kiadóba kérek. 375
Keresek május 1-re 4-5

szobás lakást és gyártelepet bére, esetleg lakással rendelkező gyártelepet megvételre. Ügynökök kizárva ajánlatokat »Firm« jellegére a kiadóba kérek. 375
Keresek május 1-re 4-5

Autogén-hegesztő berendezés és mindenféle szerszám-gép és szerszám olcsón eladó. Hamburger Industrija, Subotica. 2310

Megvételre keresek keveset használt, 9/12 dupla Anastigmat fényképező gépet. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja. 2251

Fűzők, orvosi rendelésre használtak, a legmodernebb kivitelben Gutainénál VIII. Ostojićeva ulica 32.

A madarasi határban, Bajmóktól 7 kilométernyire eladó. 50 kishold elsőrendű szántóföld janyával, buza-veléssel. Érdeklődők forduljanak Balla Péter madarasi pálinkafőzdéshez, utolsó posta Bajmok. 2235

Magyarországból hozott, fajtiszta, nemes gyümölcsfák, 3-4 évesek, kaphatók Ruttkaynál, Szegedi Szőlők. Lelencház mögött. 2099

Két MÁV 8-as golyós cséplőgarnitúra, külön 6-os és 8-as Magyar Állami golyós cséplők eladók. Megtekinthető Vadócz Károlynál Bácska-Topola. 2165

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbottal és címszó használatával. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak féloldalasított jelölés kerülhet továbbításra. Kérdéseket a kiadóhivatalra forduljanak.

ÉRTESÍTÉS

A m. tisztelt vevőközönség szives tudomására hozzuk, hogy külföldi tanulmányutunkon személyesen beszerzett tavaszi és nyári ujdonságaink megérkeztek és minden eddigit felülmúló választékkal rendelkezünk. Elvünk továbbra is: Legújabb divat szerinti izléses kivitel — jó minőség — szolid árak.

Ezuttal tisztelettel tudatjuk, hogy a m. t. vevőink kényelmére a férfikalap-osztályt a mellettünk lévő helyiségbe helyeztük át, ahol ezentúl új férfi- és gyermekkalapokban is raktárt fogunk tartani és azokat is olcsó, bevezető árakon fogjuk árusítani. Viszonteladónak nagy kedvezményt egy a női, mint a férfikalapoknál és anyagoknál.

Teljes tisztelettel
Brač M. Vitanović
Sokolaka ulica 4

Szegedi uton a cementgyár mellett nyitott Marokvićeva utcában 14. számú téglapület 212□-ól beltelekkel eladó. Lakás és raktárhelyiség gyárnak is alkalmas villanyvilágítás és üzem vezetékekkel felszerelve. Érdeklődni lehet a helyszínen. Ügynökök díjaztatnak. 1983

Hofherr-Schranz gőzmozgásgépjáró 6 HP olcsón eladó. Érdeklődéseket a kiadóhivatal továbbítja. 1787

Werthelm-kassza, 2-es számú, eladó. Cim: Molnár könyvkereskedés, Senta.

KÖLÖNFÉLE

Plukovics József központi irodája, Jelašićeva ulica 4. Telefon 541. Két üzlethelyiség május 1-re kiadó. 2420

Csinosan burorozott szoba kiadó. Medák, Jelašićeva ul. 5. 2401

Keresek a beltéren 3-4 szobás lakást fürdőszobával és mellékhelyiségekkel. Ajánlatokat a kiadóba »Jadran« jellegére kérek. 2265

VÁROSI MOZI

Csütörtök-vasárnap

Film-ujság! Film-ujság!

San Francisco lángokban

Pazar kiállítású dráma az 1906 évi földrengés idejéből. Főszereplők

Warner Oland, Dolores Costello, Anna May Wong

Chaplin kedvence

Főszerep ő: **Charlie Chaplin**

Szobák vagy üzlethelyiségek azonnalra kiadók. Steiner Kálmán, Manojlovićeva 3. 2322

Ujjoncok! Szakavatott egyének pontos felvilágosításokat adnak katonai termeszeti, különösen sorozási, szolgálati idő meghatározására és jogos esetekben a szolgálatok megrövidítésére vonatkozó ügyekben. Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9. 1994

Két uccai szoba, előszobával, konyha nélkül május 1-re kiadó. IV. Vilsonova ul. 47. 2333

Halló!!! Hál vasaltatod gallérodát, hogy olyan fehér és fényes? Pluković gőzmosodában, Subotica, Vilsonova ul. 16. 2202

Üzlethelyiség, üres és burorozott szobák kiadók Vilsonova ul. 60. 2336

Csinosan burorozott szoba március 15-re kiadó, Tolstojeva ulica 8. 2353

Ruston fogaskerekes magánjáró, 6-os Máv. cséplő eladó, esetleg 8-as vagy 10-es huszonötévesnél nem idősebb garnitúráért elcsereleendő. Lösch József, Bačka-Topola. 2329

Egy négyszobás lakás fürdőszobával, konyhával és minden mellékhelyiséggel VIII-VII. körben kerestetik. Ajánlatok Bácsmegeyi Napló kiadóhivatalába »Doktor« jellegre küldendők. 2182

Üzlethelyiség Strosinayeva utcán (Husplac) azonnal kiadó. Bővebbet Lipsitz i Lampel. 2345

Magános nő keres a beltéren, uccai egy szobakonyhás lakást május elsejére. Címeiket a kiadóba kérek. 2359

Elsőrendű varrónők állandó munkára azonnali belépésre felvétetnek **Garay** felsőruha divatszalonban, Kr. Aleksandra ulica 11. 2055

Legdivatosabbak:

Angol köpenyekre: Tweed, Panama, Humespuns, Rudic

Szinek: főleg beige (drapp) árnyalatok.

Komplektra, különféle kreppek: Crepelledé, Crepp fantasie, Tussannam.

Szinek: Zöld, kék és sárgás árnyalatok, chartreuse, fekete tegeth, beige és élénk piros.

Kaphatók

Pero Vujković különlegességek divatháza

Mielőtt cipőt vesz, Danica

tekintse meg a

cipőüzlet kirakatait. Meg fog győződni, hogy a „Danica”-cipő a lelegegységesebb, a legtartósabb és azért a Danica-cipő olcsó. Tavaszi ujdonságok már kaphatók Subotica, Aleksandrova ulica 7. sz.